

Türkiye'nin gereksinimi partidir!
Yıl:18 Sayı:435

İŞÇİNİN SESİ

Gelecek onun için savaşanlarındır!
Aralık 1995

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKEREN HEMU WELATAN YEKBINI BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİ KARKEREN HEMU WELATAN YEKBINI

Daha güçlü, daha sağlam örgütler çıkarmak için

Parti basınını daha iyi kullanalım

Parti yayınlarımız girdiği her yerde okuyucusunu, muhabirini bulmuştur. Yani ''kollektif örgütleyici'' rolünün bir işlevini tamamlamıştır. Bu rolün başka yanları da vardır. Görevimiz, en başta parti basınımızı olabilen her yere ulaştırmak, dağıtımını yapmaktır. Sonra, bunun etrafında çıkan kişileri, gurupları partimize kazanmaktır.

Gülen Erdilek

İşçinin Sesi'nin 434.sayısında yayınlanan Merkez Komitesi duyurusunda şöyle diyordu:

''Her zaman için gazete temelinde örgütlenmeyi temel alan partimizin, *İşçinin Sesi*'nin yeniden yayına başlamasıyla da, parti örgütleri arasında bir süredir geriye kayan bu anlayışın yeniden öne çıkarılması gerektiğine dikkat çekildi.''

Ne şanslıyız ki, bugüne kadar parti basınına gelen yazı, mektup daima yoğun olmuştur. Tabii ki, bu, şans değildir. Ülke sorunlarına doğru ideolojik yanaşım bunu doğurmuştur. Elbette, ülkenin içine girdiği dönemlere, işçi sınıfının devrimci mücadele eğrisine göre gelen materyalde de değişik eğriler söz konusu olmuştur. Zaman zaman göreceli azalma olmuş, çıkardığımız yayınlara gelen materyaller yetemez olmuş, bir çok yazı sıraya girmek zorunda olmuştur. Ama bu özellik korunmuştur.

İşçinin Sesi 1979'da Türkiye'de elden ele dolaşmaya başladığında büyük bir ilgi uyandırmış ve çekim merkezi olmuştur. Devrimci savaşımın, yasaları ''geçersiz'' kılarak yarattığı legalite ortamında, bildiğimiz gibi *İşçinin Sesi* yayını durdurdu ama parti basını onda dokuzuyla legal platformlarda devam etti. Ve yine parti basını çekim merkezi olma özelliğini korudu. Devrimci, komünist propaganda-ajistasyon yürütüldü, parti çizgisi izlendi.

Partimizin 9.Kongresi, ülkenin koşullarının değiştiğini tespit etti. Dolayısıyla önümüze yeni, ortama uygun görevler geldi. Olanaklar ve tehlikeler artıyor dendi. ''Legal olanaklardan yararlanmak her zaman önemlidir, ama bugün illegal parti örgütünü güçlendirmek ana görevdir.'' dendi. (*9.Kongre Kararları Belgeleri*) Ezop diliyle partinin çizgisini izleyen, anlaşılması, okunması daha kolay yayınlarımız devam ederken -bu olanak kaldırılmadığı sürece bu olanağı kullanmak görevimizdir- illegal örgütlenmemizi de *güçlendirmeye* yarayacak illegal merkez organımızın yeniden çıkarılması, ülkenin koşullarının ve onu değerlendiren 9.Kongremizin sonucudur.

Burada bir parantez açarak şunu belirtelim: *İşçinin Sesi*'nin yayına ara verildiği dönemden bugüne kadar ''illegal örgütlenmeden vazgeçtik'' diye bir durum hiç olmamıştır. Bugün de, komünist partisinde ''yok olan!'' birşeyi başlatma görevi ile karşı karşıya değiliz. Komünist çalışma her durum ve koşulda burjuvaziye karşı illegaldir. Bugün görevimiz o çekirdeği *güçlendirmektir.*

''Siyasi bir organ olmadan, bugünkü Avrupa'da adına layık bir siyasi hareket düşünülemez. Böyle bir gazete olmadan, siyasi huzursuzluk ve protesto hareketinin bütün unsurlarını yoğunlaştırma ve böylece, proletaryanın devrimci hareketini canlandırma görevini yerine getiremeyiz.'' (Lenin, *Nereden Başlamalı*, s.23)

Partimiz, Marksizm-Leninizmin öngördüğü gibi, propaganda ve ajitasyon çalışmasını parti basını, merkez organ temelinde yürütür. Çünkü Lenin'den öğrendik ki, ve bugüne kadar yaşadığımız mücadele sürecinde de doğrulandı ki, merkez yayın organı, ''yalnızca kollektif bir propagandacı, kollektif bir ajitatör değil, aynı zamanda kollektif bir örgütçüdür.''

Parti basının dağıtım ağı çevresinde örgütlenmesi, merkez organ temelinde eğitim, partimizin sürekli ortak eyleminin temelini oluşturur.

Parti yayınlarımız girdiği her yerde okuyucusunu, muhabirini bulmuştur. Yani ''kollektif örgütleyici'' rolünün bir işlevini tamamlamıştır. Bu rolün başka yanları da vardır. Görevimiz, en başta parti basınımızı olabilen her yere ulaştırmak, dağıtımını yapmaktır. Sonra, bunun etrafında çıkan kişileri, gurupları partimize kazanmaktır.

Parti basınını ulaşabildiğimiz heryere ulaştırmak demek, yayın dağıtım ağının düzgün kurulması demektir. 1912-1913 yılları arasında Bolşevik partisinin çalışma planı legal gazete, legal kitap, broşür ve illegal merkez organ ve bildiri-broşür etrafında örülmüştür. Şimdiki koşullarımıza çok uygun. Bakın, Lenin'in kaleme aldığı, Merkez Komitesi ve Parti Görevlilerinin Ortak Konferası'nın ''Parti Basını'' başlıklı kararında yine aynı durumları nasıl görüyoruz:

''1. Konferans Sosyal Demokrat (Komünist- *İ.S.*) ajitasyon ve örgütlenmede legal basının büyük önemine işaret eder ve bu nedenle parti örgütlerini ve tüm sınıf bilinçli

(Devamı 2.sayfada)

(Baştarafı 1.sayfada)

işçileri, olanaklı en yaygın dağıtımı sağlayarak, yığınsal kollektif abonelik örgütleyerek ve düzenli katkı toplayarak, legal basına yaptıkları yardımı daha da artırmaya çağırır. Konferans, bu katkıların parti üyelik aidatları olarak sayıldığını bir kez daha tekrar eder.

"(...)

"5. Konferans, parti yayınevlerinin dikkatini, yaygın bir dizi popüler, Sosyal Demokrat (Komünist-*İ.S.) ajitasyon ve propaganda broşürü yayınlamasına olan büyük gereksinime dikkat çeker.*

"6. Dönemde devrimci yığın savaşımının yoğunlaşması ve bu savaşımın (legal basının yapamayacağı) tüm ayrıntıları ile yansıtılması gereğini göz önünde tutan Konferans, yeraltı parti yayın çalışmasının her yolla geliştirilmesini hareket geçirmeye özel bir dikkat göstermeye çağırır, illegal broşür ve bildirilere vb.ye ek olarak illegal parti organın (merkez organ) daha sık ve düzenli yayınlanmasının sağlanması yaşamsal önemdedir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.19, s.423)

Bu alıntıdan komünistlere iki ana görev düşmektedir. *Birincisi*, legal parti basınlarının dağıtımının sağlanması, *ikincisi*, illegal parti organın (merkez organın) dağıtımın sağlanması.

Elbette ikisinin de yüklendiği görevlerde farklılık vardır, ama özü aynıdır. Her komünist için partinin yayınlarını dağıtmak, satmak, abone bulmak, gazete temelinde örgütlenmenin önemli bir parçası, hatta başta gelen görevleri arasındadır.

Partimizin legal parti yayınlarının fiatı, ortalığı zibil gibi sarmış burjuva gazetelerinin ve o yola ışık saçıcılarının yayınladığı gazete fiatlarının çok altındadır. Böyle de olmalıdır. Sokaktan geçen işçi, emekçi rahatlıkla dergiyi alabilmelidir. Gerçi bu hayat pahalılığında neyi "rahatlıkla" alabildiği ayrı bir konudur, ama düzgün haber verme yerine kupon yarışında olan, ya da reklamcılığı bir başka düzeyde sürdürmekte ısrarlı olan yayınlardan, parti basınımız fiatı ile de ayrılığını koymaktadır. Ama açıktır ki, bununla bu değirmenin dönmesi için abonelerin ve satışların artırılması, düzenlileştirilmesi şarttır.

Lenin, yukarıda değindiğimiz yıllar için, Rusya içinde basılan legal yayına abone olmalarının yanısıra, işçilerin kampanyalar yoluyla 551 kere aralarında para toplayarak gazete merkezine yolladıklarını söylüyor.

"...bir başka yardım biçiminin, yani abone olmak ve onu diğer işçiler, tanıdıklar, hemşehriler vb. arasında dağıtmak, doğduğu ve belirleyici önem kazandığı gerçeğini dikkate almak gerek. *Pravda*'nın politik bilinçli dostları, kendilerini yalnızca abone olmakla sınırlamadılar, onu başka arkadaşlarına verdiler, ya da diğer fabrikalarda, komşu evlerde ya da apartmanlarda, kırlık bölgelerde tanınması için örnek olarak diğer arkadaşlarına yolladılar vb. Ne yazık ki, bu *cins* gurup yardımı üzerine tam istatistik bilgi edinmeye olanak yok." (Lenin, *age*, c.18, s.193)

Geçtiğimiz süreçte, legal yayının abonelik koşullarında gerçekten büyük ilerleme sağlandı. Tabii ki yeterli değildir. Asıl sorun, abonelere yayınların düzenli ulaştırılmasında yaşandı ki, bu hiç olmaması gereken bir durumdur. Bu tür davranışlar, abonelerin artmamasını da getirir. Abonelere yayınların düzenli ulaştırılması, temsilciler tarafından dağıtımda ilk ele alması gereken konudur. Bunu yerine getirmeyen temsilci görevinden alınmalı ya da görev merkez büro tarafından sağlanmalıdır. Ödemesini yapmamakta ısrar eden yerlere, birimlere ise yayın ulaştırılmamalıdır. Bu konuda da gerekli adım atılmıştır.

İşçinin Sesi'nin çıkışıyla birlikte, merkez organın dağıtılmasının da, aynı yanaşımın farklı bir açıdan değerlendirilmesi sonucuyla olacağını parti örgütleri hatırlamalıdır. Deneyim alışverişi ile yeni katılan yoldaşlara bu yöntemler öğretilmeli, gösterilmelidir.

Parti örgütleri ellerine ulaşan merkez organı *çoğaltmak* ve dağıtmakla yükümlüdürler. Burada çoğaltmaktan kasıt, açıkça anlaşılabileceği gibi, her parti biriminin eline geçen sayıyı çeşitli yöntemler bularak çoğaltmasıdır.

Partimizde çoğunluğu posta yoluyla dağıtılan merkez organ dönemi de yaşanmıştır, ama bu süreç kısa olmuştur ve Türkiye'de ilk etekemiğe büründüğümüz yıllara aittir. Onun dışında merkez organın, parti birimleri tarafından çoğaltılarak dağıtılması ana halka olmuştur. Bunun çeşitli faydaları merkez organda işlenmiştir.

Eski yoldaşlar aracılığıyla yeni yoldaşlara bu deneyimler aktarılabilir. 12 Eylül faşist darbesi döneminde bir yoldaşımız, çalıştığı işyerine *İşçinin Sesi* götürerek, herkesin yemeğe çıktığı saatlerde koca bir kente yetişecek kadar çoğaltmıştı. Sekreteri de böyle bir görev vermemişti ama o, kendisinde çok kısa süre kalan II.Konferans Kararlarını okumuştu, ve partinin partilerden istediği görevleri kendine görev olarak çıkarmıştı. Sekreteri ile buluşmasında, *İşçinin Sesi*'ni çoğalttığını, semtinde ve okulunda bağış karşılığında dağıttığını söylediğinde herkes sevinçliydi. Sekreteri de eğitim yapacakları II.Konferans Kararlarının ilgili bölümlerini eliyle çoğaltarak toplantıya getirmiş, kitabı başka yoldaşa geçirmişti.

Eski *İşçinin Sesi*'lerinde de güzel örnekler yayınlandı. Yeni yoldaşların da canlı, atak, verimi artırabilecek yeni önerileri olabilir. O zamandan bu zamana yaşam da çok renklendi, teknik arttı, dolayısıyla Türkiye'de bulacağımız olanaklar arttı. Şimdi fotokopiler bile renkli basılıyor. Devlet dairelerinde, özel kuruluşlarda, sekreterlik bürolarında, sendika bürolarında, hatta derneklerde bilgisayarlar, yazıcılar var. Gözümüz yeter ki böyle yerlere baksın, neler buluruz. Hele Türkiye gibi yaratacılığı bol bir ülkede hiç zorluk çekmeyeceğimiz açıktır.

Önemli bir konu da, merkez organın dağıtımın da bir ücret, bağış karşılığı yapılmasıdır. Her işçinin, emekçinin yapacağı en küçük katkının partimiz için büyük önemi vardır. Sadece parasal değil, gazeteyi benimsemesi anlamında da büyük önemi vardır. Yapılacak bu katkı, 10.000 lira da olabilir, 50.000 lira da olabilir vb., ama mutlaka ve mutlaka "bu da benim katkım olsun" diyebileceği birşey olmalıdır.

Merkez organa yapılan bu katkıları partimiz, Merkez Komitesinin kararıyla, Türkiye örgütlerine bırakmıştır. *İşçinin Sesi*'nin eski yayınlarındaki Merkez Komitesi kararlarında bunu görmek mümkündür. Gelen katkıların yerel birimlerde ya da Türkiye genelindeki eylemlerde harcanması bugünkü tüzüğümüze göre Türkiye Örgütlenme Bürosunun görevidir.

Gazetenin çoğaltılması ve düzenli dağıtımı, militan politik ajitasyon, militan propaganda, çıkan her türlü başkaldırıyı, protestoyu kucaklayan, zamanında enerjik politik tutum almaya hazır, politik bilinci yüksek, gazete dağıtım süreciyle illegalite kurallarını özümsemeye başlamış yoldaşları ve örgütleri partimize kazandıracaktır.

"Salt teknik olarak gazeteyi çoğaltma ve düzenli dağıtma görevi, tüm Rusya çapındaki çalışmada kendi ayrıntılı işlevlerini düzenli olarak yerine getirme alışkanlığı kazanan ve çeşitli devrimci eylemlerin örgütlenmesinde güçlerini sınayan bir yerel temsilciler ağı gerektirecektir. Bu temsilciler ağı tam da ihtiyacımız olan örgütlenme türünün iskeletini oluşturacaktır. Tüm ülkeyi kucaklayabilecek kadar büyük, kesin ve ayrıntılı bir işbölümünü yaşama geçirecek kadar geniş ve çok yönlü, her durumda, her türlü 'ani dönüşler'de ve her almaşık karşısında kendi işini ardıcıl yürütebilecek kadar iyi yetişmiş, bir yandan, düşman tüm güçlerini bir noktada topladığı zaman, kendinden daha güçlü bir düşmanla karşı açık savaştan kaçınabilecek ve ama öte yandan düşmanın acemiliklerinden yararlanabilecek ve onun en az beklediği zaman ve yerde ona saldırıya geçebilecek kadar esnek..." (Lenin, *age*, c.5, s.23)

Türkiye'de yükselen karşı devrime hodri-meydan demek için bu görevimizi hakkıyla yerine getirmeliyiz, partimizi bu meydan okumada en öne geçirmeliyiz.

İspanya Halkları Komünist Partisi'nden (PCPE) gelen mesaj:

Yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi'nin 75.Kuruluş Yıldönümü'ne katılma çağısında bulunduğunuz mektubunuza geç cevap verdiğimiz için üzgünüz.

Malesef, her ne kadar 75.yıl kutlamalarında sizlerle birlikte olmak istediysek de, yol masrafları oraya gelmemizi engelledi.

Biz, İspanyol komünistleri, her zaman sizin mücadelenizi takip ettik. İnanıyoruz ki, başka ülkelerde komünist düşüncelerin ilerlemesinin, bizim kendimizin kapitalizme karşı yürüttüğümüz savaşıma önemli katkıları olmaktadır.

İspanya'da, burjuva demokratik sistemin çürümesini yeni devlet terörü ve rüşvet izlemiştir. Eminiz ki gelecek seçimlerde, çoğu bölgede, önemli miktarlarda geçersiz ve boş oyların verilmesinin yolları döşenmiştir.

Diğer yanda, üretimin farklı bölümlerindeki ücretli işçilerin, Avrupa Birliği'nden kaynaklanan neo-liberalizmin getirdiklerine karşı koymaları ve kendi işlerine sahip çıkmaları artmıştır. Ancak, ne yazık ki büyük sendikaların yönetimi, durumun gerekliliklerini iyi değerlendiremediklerinden ana protesto hareketlerini yönetememektedirler.

İşlerinizde bol başarılar diler, hepinizi İspanya Halkları Komünist Partisi (PCPE) Merkez Komitesi adına selamlarım.

Quim Boix, *Uluslararası İlişkiler Sorumlusu*

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kuruluna aittir. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Marksizm-Leninizm her ülkenin somut koşullarına uyarlanmalıdır

Enternasyonal birlik ortak amacımızdır

VKP Politbüro Üyesi ve MK sekreteri Nguyen Duc Binh yoldaş Genel Sekreterimiz R.Yürükoğlu yoldaşımızla birlikte.

Vietnam Komünist Partisi'nin kuruluşunun 65'inci, Vietnam'ın bağımsızlığının 50'inci yılında, sosyalizm bayrağını, şanlı ülke Küba'yla birlikte, ayakta tutan kahraman Vietnam halkını saygıyla selamlıyoruz. Bu yazı, böyle anlamlı bir dönemde, TKP ile VKP'nin yaptığı bir görüşmeden alınmıştır.

Marksizm-Leninizm ve Ho Shi Minh Düşüncesi

Partimiz, Vietnam Komünist Partisi, 60'ı aşkın yıldır mücadele yürütmektedir. Öğrendiğimiz en önemli ders, bağımsızlığımız ve kendimize olan güvendir. Biz dış etkilerle hareket etmiyoruz. Bağımsız davranabildiğimiz zaman devrimimiz ilerliyor. Bağımlı olduğumuz zaman ise devrimimiz zorluklarla karşılaşıyor, geri adımlar atıyor.

Her ülkenin kendine özgü tarihsel özellikleri vardır. O ülkenin gelişmişlik düzeyi, kültürü, gelenekleri gibi. Eğer bunlardan çok uzaksanız, devrim zordadır.

Bu bizim öğrendiğimiz bir derstir. Biz Marksizm-Leninizm ve Ho Shi Minh Düşüncesi diyoruz. Ho Shi Mihn Düşüncesi, Vietnam'a özgü tüm koşulların, en detaylı bir biçimde Marksizmin temellerine oturtulmasıdır. Diyebiliriz ki Ho Shi Minh Marksizm-Leninizmi Vietnamize etmiştir. Sadece içerik olarak değil, halkın dilinde de bu görülmektedir.

1956-57'de Kruşçof iktidardayken, bize devrim yapmayın dedi. O zamanlar ülkemiz ikiye ayrılmıştı. Kruşçof'un danışmanları bize iki ülke arasında barış içinde birarada yaşamayı önerdiler. Çin'de de Xang o zamanlar, mücadele vermeyin, kavga çıkarmayın diyordu.

Ama biz bağımsızdık, kendi öz yolumuzu izledik, kendi taktiklerimizi uyguladık. Kuzey'de sosyalizmi kurduk. Güney Vietnam'da ise devrimi yakınlaştırdık. Dışarıdan bir dolu arkadaşımız bize farklı akıllar verdiler. Ama biz kendi öz politikamızla ve öz güvenimizle birleşmiştik.

Enternasyonalizm

Kendi gücüne güvenmek de enternasyonalizmdir. Bizim partimiz her zaman enternasyonalizmden yanadır. Bizim anlayışımıza göre, proletarya enternasyonalizmi ülkelerin kendi güçlerine güvenle hareket etmelerine karşı değildir. Bu ikisi birbirini destekler, anlayış birliği içindedir.

Bu anlayışla biz, her zaman Sovyetler Birliği'yle ve diğer komünist ülkelerle olan ilişkilerimize büyük önem verdik. Biz her zaman Büyük Ekim Devrimi'nden söz ederiz, ve ne mutlu ki bizim Ağustos Devrimi'miz de onun sayesinde olmuştur. Sovyetler Birliği'nin, son 30-40 yıldır, dünya devrimine yaptığı katkı çok derin ve değerlidir. Biz her zaman Sovyetler Birliği'nin uluslararası dünya komünist hareketindeki rolünün ve Ekim Devrimi'nin bilincindeyiz

Sovyetler Birliği'nin çöküşü

1985'e kadar, Gorbaçof'un gündeme getirdiği açıklık ve *perestroyka* politikasından umutluyduk. 1986-1987'de, yaklaşık iki yıl umutla bekledik. Ama *perestroyka* Marksizm-Leninizm'den çok uzaklaştı. Arkasından desentralizasyon geldi. Çok üzücüydü, bu olaylar hepimizi ve tüm Leninistleri çok üzdü. Çünkü Sovyetler Birliği, bizim toplumumuz için, bizim insanımız için çok anlamıydı. Bu durum toplumumuzda çok büyük sorunlar yarattı.

Bildiğiniz gibi Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra emperalistler komünistlere ve sosyalizme saldırılarını yoğunlaştırdılar. İçlerinde Vietnam'ın da bulunduğu sosyalist ülkeleri tarihe gömmek istediler. O günlerde, ülkemizde sosyalizmi kurma mücadelemiz zorluklarla, büyük zorluklarla karşı karşıya kaldı. Hem ekonomik ve politik olarak ve hem de ideolojik olarak. Bu çöküşten çok etkilendik. Ama partimiz planlarımızı ve taktiklerimizi sürdürdü. Tabii bunlarla birlikte ümitlerimizi de.

Biz sosyalizme giden yolda yürümeye kararlıydık. Partimiz ve insanlarımız amaçlarımızı savundu ve böylece devrimimizi koruduk. Bu nedenledir ki, sorunlarımızı aşabildik. Sadece sorunlarımızı aşmakla da kalmadık, Marksizm-Leninizmin temelleri doğrultusunda devrimimize yeni bir takım adımlar attırdık.

Gelecek aydınlık

Ülkemizde durum giderek daha iyiye gidiyor. Genel olarak, ekonomiyi ilgilendirdiği kadarıyla krizi atlatmış görülüyoruz. Son dört yıldır, ekonominin büyümesi hızla ilerliyor. Son iki yıldır ekonominin büyüme oranı yüzde 8,1. Bunun yanında diğer kültür, eğitim gibi alanlarda da ilerleme iyi gidiyor. Enflasyon bu yıl yüzde 600-700'lerden yüzde 13-14'e düştü. İnsanların yaşamı yeniden daha iyiye doğru gidiyor ve topluma, partiye, devlete olan güven artıyor.

Tüm bunlar, çalışmalarımızı daha iyi yürütebilmek için elverişli koşullar yaratıyor.

Şu anda, tüm dünyada 56 parti ve örgütle kurulu, işleyen ilişkilerimiz var. Amerika bile bizimle ilişki kurdu. Kısacası, ekonomik ve toplumsal açıdan ülkemizde durum iyiye gitmektedir. Bağımsız siyasetimizden ve kendimize olan güvenden dolayı bu başarılara ulaştık. Bizim amacımız "ulusal bağımsızlık ve sosyalizm"dir. Hiçbir güç bu amacı elimizden alamaz. Tabii ki duruma göre esnek önlemler, taktikler ve stratejiler geliştirmek zorundayız.

Birlik büyük zorunluluk

Anladığım kadarıyla, Türkiye Komünist Partisi bizim mücadelemizi yakından izlemiş. Ülkenizde, bizim devrimimizi destekleyen eylemlerinizi duyduğum zaman çok duygulandım. Türkiyeli komünistlerin sosyalizm mücadelesinde karşılaştığı zorlukları anlıyorum. İdealimize ve amacımıza olan bağlılığınıza duyduğum hayranlığı da ifade etmek isterim. Bu ideal bizim birliğimizin özü, esasıdır. Bu ideal bizi mücadelemizde, ortak savaşımımızda yoldaş yapmaktadır. Komünistlerin birliği için herşeyi yapmak zorundayız. Tüm dünyada komünistlerin tanışması da büyük zorunluluktur. Bizim hareketimiz olaylı bir dönemden geçiyor. Bu dönemden başarıyla çıkabilmek için birleşmeliyiz, yeniden birleşmeliyiz.

Aynı zamanda diğer komünist partilerinin desteğine ve dayanışmasına da ihtiyacımız var.

Her partinin kendine özgü görüşleri var, bu normaldir. Her parti ülkesinin somut koşullarını bulmak zorundadır. Uluslararası komünist hareket, çok zor bir dönemden geçmektedir. Böyle bir dönemde farklılıklar doğaldır. Ama önemli olan birleşmektir. Bu ortak idealimiz, ortak amacımız, ortak ilkemizdir. Ve bunu hiçbir zaman elimizden aldırmamalıyız. Devrimi ilerletebilmek için, birleşmeyi tartışmak zorundayız.

Bedir Yoldaş kavgamızda yaşıyor

Bedir Aydemir yoldaşımızın ölümünden sonra çıkan İşçinin Sesi sayılarına bakıyordum. Yoldaşla ilgili anlatılacak ve yazılacak çok şey var. Bu yazılardan yararlanarak bir derleme yaptım.

Bedir yoldaş, kendi yaşamını anlatırken siyasete ilgi duymaya başladığı dönemi şöyle anlatıyor. "1960'ların ortalarında legal sosyalist hareketin gelişmesinin Türkiye'de etkisi önemli oldu. Bununla birlikte, benim siyasete olan ilgim, hükümet çevrelerine yakın olan böyle büyük bir burjuva ailede yetişmiş olmamın da etkisiyle iyice gelişti. Ne parlamenter sosyalizmin başarısına ne de gençlik hareketinin maceracılığına hiçbir zaman inanmadım."

Yoldaşımız 1968'de Robert Kolej'den elektrik mühendisi olarak mezun oldu. Burs alarak, Optimal Sistem Kontrol Mühendisliği master öğrencisi olarak Londra Üniversitesi'ne geldi.

1968'lerde Avrupa'da işçi, öğrenci hareketleri patlak vermişti. İngiltere'de de öğrenciler hareketlenmişti. Türkiye devrimci durum yaşamaya başlamıştı. Böyle bir ortamda, 1965'lerde kurulmuş olan İngiltere Türkiyeli Öğrenci Federasyonu (İTÖF)'te de siyasallaşma eğilimi hızlanmaktaydı. Bedir yoldaş, bu sıralarda İTÖF çalışmalarında aktif olarak yer almaya, örgütlenme ve eğitim çalışmaları için bir kentten ötekine koşturmaya başladı. 1971-74 yılları arasında İTÖF başkanlığı yaptı.

1971 yılında Yürükoğlu yoldaşımız İngiltere'ye geldi. Onun, Emine Engin yoldaşın, Bedir yoldaşın ve başka yoldaşların oluşturduğu gurup, sosyalist bir yığın örgütü olarak İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği İTİB'in kurulmasını kararlaştırdı. Bedir yoldaş, kurucu üyesi olduğu İTİB'in örgüt çalışmalarına sürekli ve aktif olarak katıldı.

Bedir yoldaş, 1973'ün sonlarında, Veli Dursun yoldaşın teklifiyle TKP'ye üye oldu. Aynı sıralarda bütün Londra'yı kasıp kavuran Wimpy grevlerinde en ön saflarda militanca savaşım verdi. Partinin İngiltere'de ilk örgüt matbaasının kurulmasında da büyük emeği geçti.

Bedir yoldaş, örgüt çalışmasını aksatmadan sürdürdüğü doktora öğrenimini tamamladı. 1975'de Türkiye'ye döndü. Parti çalışmasını Türkiye örgütüne bağlanarak sürdürdü.

Türkiye'de Bedir yoldaş, partinin legal işyeri kurma faaliyetlerinin örgütlenmesinde görev aldı. TKP'nin o zamanki merkez organı Atılım'ın Türkiye'de basılmasını gerçekleştiren ilk gizli matbaayı o kurdu. Ayrıca, partinin ticari matbaasının kuruluşunda da emeği geçti. Bu matbaa faşizm altında bile çalıştı.

Bedir yoldaş, 1976 yılında ODTÜ'de öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Parti çalışmalarını 1977 sonuna kadar burada sürdürdü. 1977'de işten ayrıldı, İstanbul'a yerleşti. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapmaya başladı.

Partizan

Sınırı aştım sarıldım
Teslim olmaya çağrıldım
Teslim olmadım
Silahlandım, saklandım

Yürür kavga değişir adım
Öldü oğlum, öldü karım
Çoktur yoldaşım
Beraberiz yoldaşlarım

Kadındı, askerler geldi
Gizledi bizi, can verdi
Dudaklarından
Dökülmedi bir fısıltı

Sabah ben ve üç yoldaşım
Akşam ben bir başımayım
Savaşacağım
Sınırlar benim zindanım

Eser durmaz eser rüzgar
Mezar torağı eler rüzgar
Özgürlük yakın
Kuytuda kalır gölgemiz
Yürürüz, aydınlığa doğru.

O sıralarda kurulan Türkiye Barış Derneği'ne parti göreviyle giren Bedir yoldaş, bilgi ve yetenekleriyle bu örgütte de saygın konuma gelmekte gecikmedi. Derneğin merkez yürütme kurulu üyeliğine seçildi. Türkiye Barış Derneği yöneticisi olarak çeşitli Avrupa ülkelerini, ayrıca Afganistan'ı da ziyaret etti.

1979'da TKP içindeki Leninci-opoptünist ayrışması patlak verdiğinde kendi gerçek adıyla ve Barış Derneği merkez yürütme kurulu üyesi olarak, İşçinin Sesi'ne mektup yazdı. Mektubunda, devrim ve komünizmden yana olduğunu açıkca vurguladı. İkircimsiz, TKP'nin Leninci saflarında yerini aldı.

Menşeviklerin Lenincileri polise ihbar kampanyasının iyice yoğunlaştığı ortam, onun polisin eline düşme tehlikesini arttırınca, Leninci kanat Bedir yoldaşı İngiltere'ye çağırdı.

1981'de İngiltere'deki matbaada çalışmaya başlayan Bedir yoldaş, daha sonra, 1982-83 döneminde partinin merkezi yönetim işleriyle uğraştı. Kısa bir süre için tekrar matbaaya geldi. Ancak, çok geçmedi, Avrupa'daki örgütlenme işlerinde görevli olarak Fransa'ya gitti ve bir süre orada kaldı.

1984 sonunda H.Karadağ'ın başını çektiği parti yıkıcılığı başgösterince, Bedir yoldaş Almanya'ya gitti. Son yıllarında ise partinin Merkez Yürütme Bürosu'nda görevliydi.

Kuşkusuz ardından yas tutmayacağız, tam tersine daha hırsla çalışacağız.

E.Can

İsveç Komünist Partisi'nden partimize gelen mektup:

Değerli yoldaşlar,
Bana yolladığınız belgeler için teşekkür ederim.

Bildirinizde yer alan, ülkenizde yaşayan Kürt halkına uygulanan ulusal baskıyı, komünistlere ve ilericilere uygulanan baskıları ve genel olarak Türkiye'deki terörü ilgiyle izledik. Bildirinizi tercüme ettiriyorum. Bu bildiri, partimizin yayın organı olan *Riktpunkt*'da, diğer belgelerle birlikte yayınlanacak. Umarız ülkemizdeki diğer sol basın tarafından da yayınlanır.

Çok uzun zamandır sizin ve Kürt halkının savaşımı bizim partimizin ana çalışma halkalarından biri olmuştur. 4-5 Kasım'da partimizin 31.Kongresi'ni yapacağız. Bu kongre aynı zamanda İsveç Komünist Partisi'nin yeniden şekillenme kongresi olacaktır. Partimiz, kuruluşunda kullandığı bu şanlı ve geleneksel isimi yeniden kullanıyor. Çeşitli politik nedenlerden dolayı, 1977-95 arası İşçilerin Partisi-Komünistler olarak adlandırılıyorduk.

Partimiz, İsveç Komünist Partisi ismini yeniden alırken, biz, sizin partiniz gibi, işçi sınıfı hareketinin şanlı 1917 günleriyle bugünü arasında köprüleri kuran Marksizm-Leninizmin yolundan yürüyoruz.

Parti Kongresi'yle ilgili çıkacak dökümanlar ve Program, İngilizce'ye ve Almanca'ya çevrilince size yollanacaktır.

Komünist selamlarımızla.

İsveç Komünist Partisi Başkanı **Rolf Hagel**

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Türkiye'nin gereksinimi partidir!

Gelecek onun için savaşanlarındır!

Yıl:18, Sayı:435, Aralık 1995

İGD 1976'da kuruldu. 1996'nın ilk günü 20.kuruluş yıldönümünü kutlayacağımız İGD, yeniden gençlik hareketinin, gençlik örgütlenmesinin içinde, aktif olarak yerini aldı.

6 Ocak 1986'da yayınlanan 297.sayımız ve 20 Ocak 1986'da yayınlanan 298.sayılarımızda, Gençlik Eki'nde, Çek-Al olarak yayınladığımız, çoğunluğu yıllarca İGD'de çalışmış yoldaşların katıldığı açıkoturumu, İGD'nin gençlik hareketine yeniden merhaba dediği şu günlerde, tekrar yayınlamayı uygun gördük. Amaç bugün de aynı, İGD'nin yaptığı çalışmaları değerlendirmek, çalışmaların doğru ve eleştirilecek yönlerinin nereden kaynaklandığını vurgulamak ve genel olarak gençlik hareketine ışık tutacak sonuçlara varmaktır.

İGD ve g nçlik örgütl nmesi -1-

Hüseyin Demir: Yoldaşlar, 1985 Gençlik Yılı'ydı. 1986 Türkiye'de gençlik hareketinin, gençlik örgütlenmesinin yükseleceği bir yıl olacak.

Bu söyleşi toplantısının amacı, 10. kuruluş yıldönümünde İlerici Gençler Derneği'nin (İGD) 1980 darbesine kadar yaptığı çalışmaları değerlendirmek, bu çalışmaların doğru ve eleştirilecek yönlerini ortaya koymak, eleştirilecek yönlerinin nereden kaynaklandığını vurgulamak ve genel olarak gençlik hareketine ışık tutacak sonuçlara varmaktır.

Toplantıda yoldaşlarımızdan, hem İGD içinde çalıştıkları alanla ilgili somut gözlemlerini, deneyimlerini aktarmalarını, hem de İGD çalışmasında ortaya çıkan pratik sorunlara yol açan ideolojik, siyasal nedenlere değinmelerini istiyoruz.

Aramızda, İGD'nin çalışmalarını, biri sendikal alandan, biri de bir başka gençlik örgütü içinden gözlemiş iki yoldaşımız da var. Verimli bir tartışma olacağını umuyoruz.

Nurten Keskin: Ben hem çalıştığım alanla hem de genel olarak İGD'nin tutumuyla ilgili birşeyler söylemek istiyorum.

İGD, genel olarak partinin oportünist siyasetinden farklı bir siyaset izlemiyordu. Ama gençliğin militan bir yapı taşıması nedeniyle, özellikle tabanın daha etkili olabildiği yerlerde daha militan bir çalışlma içine girebildi. Bu etkinin görülmediği yerlerde ise daha pasif bir durumu oldu.

Benim, kendi çalıştığım bölgeyle ilgili acı gözlemlerim var. İnsanlar, devrimci durumun yaşandığı bir ülkede militan eylem istiyordu. Aktif olarak iş yapmak, eylemlerin içinde yer almak istiyordu. Bu istek yönlendirilmediği gibi bu tür istekler sol bulunuyordu. Militan savaşım isteyen gençlik çarçur edildi, törpülendi.

Ankara'da ise İGD örgütlenmesinin genel yapısına oranla daha militan bir çalışma vardı. Bence bu fark izlenen siyasetin değişik olmasından değil, Ankara'daki İGD tabanından kaynaklanıyordu.

Deniz Gür: Yoldaşın dediği gibi, ne kadar iyi niyetli bakarsak bakalım, TKP'nin oportünist siyasetinin İGD'de yarattığı olumsuzlukları görmemek mümkün değil. Ancak yer yer farklı tutumlar ortaya çıkabiliyordu.

Ankara İGD'yi daha militan olarak niteledi yoldaş. Daha farklıydı gerçekten. Örneğin Ankara'da komisyonlar düzeyinde yaptığımız toplantılarda, barışçıl geçiş, eylem birliği, anti-Maocu ilke vb. konularda canlı tartışmalar olabilmişti.

Bir de Ankara'yla İstanbul'un -diğer bölgeleri pek fazla bilmiyorum- önemli bir farkı olarak gördüğüm bir noktaya değinmek istiyorum. İGD genel olarak, üniversitelerde varolan derneklerin dışında, buralarda barınamadığı için ayrı dernekler oluşturmaya gidiyordu. İlerici şunlar

derneği, ilerici bunlar derneği gibi. Biz Ankara'da bu dernekler içinde kalabilmeyi, bu derneklerin demokratik mücadelesi içinde yer alabilmeyi, bazı derneklerde, örneğin Tıp-Der'de yönetimde olabilmeyi başarabilmiştik. Ama bunlar İGD merkezinin siyasetiyle belli anlamda çatışarak, onun dışında kalarak başarılmaştı.

Feride Çelik: Yoldaşların, İGD'nin genel siyasetinin doğrultusu konusundaki düşünceleri çok doğru. Gerçekten, özellikle partinin siyaseti sağa kaydıktan sonra İGD, İstanbul'da olsun, Ankara'da olsun, üyelerine CHP'yi umut olarak gösteriyordu. Bu CHP kuyrukçusu tutum pasifizmi getiriyordu.

Bir başka değinmek istediğim nokta İGD'deki "legal eylem" anlayışıdır. Örneğin afişlemeye çıkılırken eylemin legal bir eylem olduğu vb. anlatılıyordu. Sonra insanlar yakalanınca, -Savaş Yolu afişinde böyle olmuştu- legaldi, yakaklanmayacaktı deniyordu.

Ayrıca birçok yerde Maoculara karşı mücadele faşistlere karşı mücadeleden daha çok öne çıktı. Birçok mahallede böyleydi. Örneğin İstanbul Hisarüstü'nde. Faşistlerle pek fazla dalaşmıyorduk ama Maocular oraya geldiğinde ciddi kavgalar çıkabiliyordu. Faşistler ise bir mahalleyi alıp götürdükleri halde onlarla çatışma söz konusu olmuyordu. Daha sonra Ankara'da daha farklı bir durum oldu ve İGD'ye çok saygınlık kazandırdı.

İGD'nin daha güçlü bir gençlik hareketi yaratma olanağı vardı. Ama tam o bunu yapabilir duruma geliyordu ki parti sağa kaydı ve partiden yayılan oportünizm bunu engelledi.

Muzaffer İstanbullu: Ben önce, İGD hareketi hangi ihtiyaçlara cevap vermek üzere çıktı sorusuna yanıt arayarak başlamak istiyorum.

O yıllarda, Portekiz'deki gelişmelerin, en başta da Vietnam devriminin utkusunun Afrika'da, Latin Amerika'da vb. yarattığı olumlu etkiler vardı. Türkiye'de ise 12 Mart döneminin ardından, işçi sınıfının ve gençliğin militan eylemleri yeniden yükselmeye başlamıştı. O dönemde işçi sınıfı olmadan, partisi olmadan devrim olmaz düşüncesi kafalara yerleşmeye başlamıştı.

Önce TSİP kuruldu ve ona bağlı olarak GSB hareketi ortaya çıktı. GSB, çok dar bir anlayışla kurulduğu ve örgütlendiği için Türkiye çapında gençlik yığınlarını kucaklayacak bir gençlik hareketi olamazdı ve olamadı.

Aynı dönemde kendisini eski Dev-Genç'in devamı olarak, THKP-C'nin devamı olarak gösteren bir Dev-Genç örgütlenmesi vardı. Ama bu eski Dev-Genç'in yerini tutmuyordu ve ortaya Kurtuluş gibi bir gurup, Akdeniz ve Karadeniz Dev-Genç ayrılması gibi olaylar çıkıyor ve gençlik alanında boşluklar olduğunu gösteriyordu..

Derken TİP kuruldu ve TSİP'in dolduramadığı boşluğu doldurmaya çalıştı. Ona bağlı olarak yeni bir gençlik örgütlenmesine gidilmek istendi. Sonradan İGD'nin kurucuları arasında yer alacak kişilerle birlikte İleri gazetesi çıkarılacaktı ki anlaşmazlık çıktı.

O dönemde, 1973 atılımının da etkisiyle parti, yani TKP, yığınlar tarafından ilgi duyulur ve aranır duruma gelmişti.

Gençlik hareketindeki boşluğu doldurmak ve bunu yeni bir platformda başarmak istemi vardı. İleri gazetesinden kopan TKP yanlısı gençler Kasım 1975'te İlerici Yurtsever Gençlik gazetesini çıkarmaya başladılar. İlerici Yurtsever Gençlik "barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme" sloganlarıyla ortaya çıktı.

Ben İlerici Yurtsever Gençlik gazetisine ilk sayılarından itibaren katıldım. Cağaloğlu'nda küçük bir binası vardı. Başlarda pek bir yankı uyundırmamıştı. Ancak, özellikle sendikalarla, işçilerle işbirliği yaparak giderek etkisini duyurmayı başardı. İGD'nin, bundan böyle de gençlik hareketinin dört elle sarılması, sahip çıkması, hiç bırakmaması gereken en önemli yanı, en büyük katkısı "yolumuz işçi sınıfının yoludur" anlayışını temel almasıdır. 1970 öncesinde gençlik örgütüne parti misyonu yüklemek ya da gençlik partisi yaratmak gibi düşüncelerle ortaya çıkan birçok hareket olmuştu. Onlara karşı, "yolumuz işçi sınıfının yoludur" anlayışını 1960 sonrasında ilk ortaya atan ve bu anlayışın kavgasını veren, Yürükoğlu yoldaşımızdı. 1969'da onun başını çektiği Sosyalist Gençlik Örgütü bu anlayış temelinde kurulmuştu. SGÖ sözde TİP'e paraleldi ama TİP'teki yanlış anlayışlarla da kavga içinde, TİP'e rağmen kurulmuştu. Bu kavgalar içinde SGÖ'nün merkez kadroları TKP'ye girdiler ve SGÖ gerçekte TKP paraleline geçmeye başladı. SGÖ 12 Mart'ta kapandı.

Ne ilginçtir, İGD'nin yerleştirdiği doğru anlayışı ilk koyan, savunan ve yerleştiren SGÖ'dür, onun başını çekmiş olan Yürükoğlu yoldaşımızdır. İGD bu anlayışa temel olmuştur. Bundan böyle de gençlik hareketi böyle yapılmalıdır.

İGD'ye dönersek, "yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisi çok doğrudur ama içi tam doldurulamamıştır. Bu belgideki anlayışın devrimle, tek yol devrimle bağlanması gerekirdi.

İlerici Yurtsever Gençlik, yurtsever kavramının öne çıkarıldığını, devrimci fikirlerin daha arka planda tutulduğunu ya da yok sayıldığını görüyoruz. Öte yandan işçi sınıfının öncülüğünün devrimde öncülükle olduğu, kurtuluşunun devrimle olabileceği de yer yer söyleniyor. Diyebiliriz ki, TKP'nin III. Programı'ndaki eklektik anlayış daha baştan aynen İGD hareketine de yansımıştır. Devrimci yanlar var ama oportünizme de var.

Örneğin İlerici Yurtsever Gençlik'te ulusal demokratik devrim savunulurken bir de bakıyorsun ileri demokratik devrim de savunuluyor. Kapitalizmin farklı gelişmişlik düzeylerine denk gelen iki ayrı devrim anlayışı savunuluyor. İdeoloji eklektik.

Bu tutarsız ideoloji sonucu CHP'yle işbirliğine gidildi. Ben bunu İstanbul'dan çok rahat örnekleyebilirim. Kadıköy, Beşiktaş, Gaziosmanpaşa gibi CHP ilçelerinde gençlik kolları tarafından bu belginin kullanıldığını, hatta "yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisinin kırmızı bezler üzerine yazılıp asıldığını gördük.

Baştan da söylediğim gibi bu doğru bir belgiydi. Ancak anlayışta devrim ayağı eksik bırakıldığından doğru bir şekilde kullanılmadı.

Ne zaman ki devrimci durum iyice yükseldi gençliğin bu duruma uygun olarak örgütlenmesi gereği -can güvenliği komiteleri vb.- önüne dayandı, gerçekten çok pasifist bir tutum izlemeye başladı.

Bunun nedenini partinin tutumuna bağlı olarak o zamanki yöneticilerin oportünistliğine bağlamak gerek. Yoksa gençliğin aktivitesi yüksekti. Bazı yerlerde kendiliğinden eylemlere de gidiliyordu. Yoldaşlar haklı olarak söylüyorlar. Ankara'da daha militan bir İGD hareketi vardı. İstanbul'da da bazı bölgelerde, örneğin Gaziosmanpaşa ve Beşiktaş'ta militan yapılar görebiliyorduk. Ama genel olarak, CHP kuyruğunda ya da ağırlığıyla Maoculara ve diğer devrimci, sosyalist guruplarakarşı bir tavır içinde olundu.

Bu militanlığın içinin boşalmasına yol açtı. İGD'lilerin militanlığı bürokratik bir militanlığa dönüştürüldü. Örneğin bir odanın toplantısı mı olacak, İGD'liler orada hazır olurdu. Bu nedenle İGD'lilere "Gurkalar" adı takılmıştı. Yani İGD, yığın çalışması, gençliğin somut sorunlarından kalkarak devrimci çalışma yürüten bir örgüt olarak düşünülmedi. Gençliğin militanlığı tamamen belli mevzilerin ya da dar örgüt çıkarlarının korunması anlamında kullanıldı.

Dolayısıyla işçi sınıfı içinde işçi gençlikle ilgili çalışmalar boşlandı. Üniversitelerdeki çalışmalarda federal bir yapılanma, anlayışıyla çalışıldı. Hem "ilerici-yurtsever" sözü ağızlarından düşmedi, ama hem de yalnızca dar anlamda kendileri gibi düşünenlerle dernek kurdular. Örneğin Tıp ve Fen fakültelerinde. Oysa üniversitelerde boşluk vardı. Devrimci durumun etkisiyle hızla politize olan gençlik kesimlerini kucaklayabilirlerdi.

UDC ortaya atıldığı zaman da çok ilginç şeyler oldu. Mahallelerde "Demokrasi Komiteleri" kuruyorlardı. Ama bunların içine baktığımızda, İKD, İGD vb. üyeleri tarafından oluşturulduğunu görüyorduk. Cepheye bile böyle çok dar bir anlayışla yaklaştılar.

Ayrışma dönemine de değinmek istiyorum. İGD'nin militan kesiminden, işçi sınıfıyla yakın bağları olan kesimden bizim yanımızda duranlar çok oldu. Memurlaştırılmış, "Gurkalaştırılmış" kesim menşeviklerle hareket etti.

ODTÜ olaylarından sonra bunlar, özellikle liselerde İstiklal Marşı yerine Enternasyonal'in söylenmesine karşı çıktılar. Buna İstanbul'dan örnekler verebilirim. Ulusal değerlere, milli marşa sahip çıkmak lazım dediler. Enternasyonal'i söylemenin yığını kaçıracağını savundular.

Sonuç olarak İGD'nin işçi, öğrenci gençlik arasında ağırlığıyla, sekter ve oportünist, pasifist bir çalışma yürüttüğünü söyleyebiliriz.

Ali Gerçek: İGD'yi değerlendirirken kuşkusuz onu bir bütünün parçası olarak ele alıyoruz. Partiye egemen olan oportünist anlayış İGD'de de kendini oportünist, pasifist gençlik çalışması olarak gösterdi. Böylece bütün enerji, bütün özveri, yapılan işler son çözümlemede burjuvazinin kuyruğuna takılmaya hizmet etmiş oldu.

İGD'nin demokratik yığın örgütü olduğu söyleniyordu ama hiçbir zaman böyle olmadı. Bunun böyle olmadığına, İGD içinde İşçinin Sesi'nin görüşlerini savunmaya başladığımızda biz de yakından tanık olduk. Kitaplarımız, gazetelerimiz yasaklandı, insanlar örgütlerden atıldı. Bu, militan bir havanın olduğunu söylediğimiz yerlerde de, örneğin Ankara'da da, aynı şekilde oldu.

İGD'de, faşistlere karşı kavgayla Maoculara karşı kavganın aynı düzeyde görüldüğü, hatta zaman zaman Maoculara karşı olmanın ön plana çıkarıldığı görüşüne katılıyorum.

Ben önceleri GSB'de çalışıyordum. Sonra lise yıllarıyla birlikte İGD'li, İLD'li oldum.

Kendi yaşadıklarımdan örneklersem, biz okulda faşistlerle hiç kavga etmiyorduk. Maocularla çatışıyorduk. Bu zaman süresinde faşistler güçlendi ve bize saldırmaya başladılar.

Bize hakim olan psikoloji savunma psikolojisiydi. Bize her zaman provokasyona gelmeyin telkini yapılıyordu. Liselerde faşistlerle kavga eden kişilere "goşist" gözüyle bakılıyordu. Faşistlere karşı savaşım vermek gerektiğini söyleyenlere "senin goşist yönlerin var, bu yönleri düzeltmen gerekir" diye eleştiri yöneltiliyordu.

Lisede devrimci akımlardan arkadaşlar vardı. Onlar devrimin zor yoluyla olacağını söylüyorlar, biz ise, kafamız pek açık olmamakla birlikte barışçıl yoldan olacağını söylüyorduk. Nitekim İGD'nin baş belgisi "yolumuz işçi sınıfının yoludur" olduğu halde Tarış'te işçilerle birlikte savaşanlar İGD'liler olmadı.

Gene kendi deneyimlerimden bir örnek vereyim. Bizim okulda İGD yönetimi bize boykot kırdırdı, boykot kırıcılığı yaptırdı. Boykotun başını Maocular çekiyordu. Bize eokul müdürünün Birlik- Dayanışmacı olduğu, TÖB-DER'in iyi elemanlarından biri olduğu söylendi. Boykotu kırdıktan sonra okul müdürü Maocuların yanı sıra bize de disiplin cezası

vereceklerini, onları cezalandırırken bize ceza vermemenin doğru olmayacağını söyledi. Ancak cezanın yıl sonunda kaldırılacağına söz verdi. Bu cezalar hiçbir zaman affedilmedi, uygulandı. Bu nedenle biz belli bir dönem üniversiteye giremedik. Bu bir yana, okullarda öğretmenlerin kişiliğinin, devrimci tutumunun ne olduğuna değil yalnızca Birlik-Dayanışmacı olup olmadığına bakılıyordu. Bu da bizi çok güç durumlarda bırakıyordu.

Liselerde, başlangıçta ileri sürülen istemler iyi istemlerdi. Ancak devrimci durum yükseldikçe geri kalmaya başladı. Örneğin öğrenci birliklerini ele geçirmek konusu. Öğrenci birliklerini aldık ama sonra ne yaptık?

Değinmek istediğim bir başka şey: İGD'ye çeşitli kesimlerden insanlar geliyordu. Ama bu çeşitli insanları bir potada eritecek ortak, devrimci bir örgüt havası İGD'de yoktu. Nitekim öğrenci kesiminden, köylerden ve işçi kesiminden gelenler, sanatla uğraşanlar arasında çeşitli saflaşmalar oluyordu. Yani İGD'ye bir küçük burjuva havası hakimdi. İGD'nin kuşkusuz Türkiye devrimci hareketine katkıları oldu ama işçi sınıfının yoluna yaraşır bir savaşkan gelenek ortaya koymadı.

Hüseyin Demir: Ben de birşeyler söylemek istiyorum. İGD kurulduğu dönemde gençlik içinde önemli bir ihtiyaç vardı. Bu da işçi sınıfıyla gençlik arasında somut bir bağın kurulmasıydı. Bu dönemde, işçi sınıfı yükselttiği eylemlerle toplumun diğer kesimleri için bir çekim merkezi oluşturuyordu. Bu çekim merkezi çevresinde toplanmaya ihtiyacı gençlik arasında da yayılmaya başlamıştı.

Daha önce kendisi işçi sınıfı partisini oluşturma, kendi içinden yetişecek kadrolarla partiyi kurma düşüncesinde olan gençlik hareketi bile 1973'ten sonra "gençliğin mücadelesi halkın mücadelesinden ayrılmaz" belgisiyle çıkmak gereğini hissetti. İGD bunu bir adım daha ileri götürdü ve işçi sınıfıyla gençlik arasında olması gereken bağı "yolumuz işçi sınıfının yoludur" belgisiyle vurguladı.

Bu belgi, daha önce konuşan yoldaşların da vurguladığı gibi doğru bir belgiydi. Ama işçi sınıfının yolu nedir, işçi sınıfının yolu nasıl çizilmişti sorusu da ele alınması gereken bir sorudur. İGD'nin bir gençlik hareketi olarak bu soruyu baştan tartışmaya getirmesi, yanıtlaması gerekir miydi, gerekmez miydi, bu ayrı bir tartışma konusudur. Ama gerek İGD'li kadroların yetişkinlik düzeyi ve gerek bu hareketi başlatmaya yönelik ilk adımları atanların aslında belli bir süre menşevik siyaset içinde, ama yığın kavgası içinde değil yalnızca siyaset içinde, menşevik siyaset içinde yoğrulmuş kadrolar oldukları dikkate alındığında İGD hareketinin bu soruyu gündeme getirmesi ve yanıtlaması bence mümkün değildi.

İGD hareketini başlatan kadroların yığın savaşı içinde yetişmemiş olmasını -ki bunu tüm yoldaşlar için söylemiyorum- doğurduğu eksiklik İGD'nin daha sonraki gelişiminde etkili bir iz bırakmıştır.

Bu eksiklik İGD yöneticilerini, derneğe toplanacak belli sayıda gençi örgütlemekle gençlik örgütlenmesinin sorunlarının çözümlenebileceği noktasında uzunca bir süre yönlendirdi. Uzunca bir süre dernekte toplanacak, toplandığı zaman da şakalaşacak, marş söyleyecek ya da derneğe duvar gazetesi hazırlayacak belli sayıda genci örgütlemek bu kadrolara yeterli göründü.

Ama ne zamanki diğer gençlik hareketleri yığın çalışmasıyla on binlerce genci sokağa dökmeye başladı, İGD içinde işçi sınıfının yolundan yürümek kararlığında olan insanlar birşeyler yapma gereğini duydular. Bu konuda tartışmalar oldu.

İGD Genel Merkezi'nden sonra kurulan bazı şubelerin, özellikle güneyde bizim yoldaşlarımızın başını çekerek kurduğu şubenin ve daha sonra Beşiktaş bölgesinde kurulan şubenin bu tartışmalarda belli bir etkinliği oldu. Bu tartışmalarda etkinliği olan şubeler arasında Ankara şubesi de vardı.

Bu şubelerin yayılmaya başlaması belli bir basınç yarattı. Bu şubelerde İGD Genel Merkezi'nde hakim olan havanın dışında daha değişik bir hava oluşmaya başladı. Ben bu tartışmaların içinde olan bir kişi olarak bu değişik eğilimin, İGD Genel Merkezi'nin ortamı hissederek, ortamın ihtiyaçlarına cevap vermek üzere baştan yönlendirdiği bir eğilim olmadığını söyleyebirilim. Tam tersine tabanın zorlamasıyla ortaya çıkan bir eğilimdi.

Gençlik çalışmasında, bence en çok kaçılması gereken şey "dernekçi çalışma" olarak adlandırabileceğimiz çalışma tarzıdır. Hele ki, Türkiye gibi, giderek olgunlaşmakta olan bir devrimci durumun yaşandığı bir ülkede bir derneğin kendi salonunda anma toplantıları vb. eylemler düzenlemesi yeterli olmuyordu. Hayat sokakta gidiyordu, okulda sürüyordu, dışarda sürüyordu. Ve buralarda olmadıktan sonra etkin olunamıyordu.

İGD üyeleri derneğe gittiklerinde başka, örneğin okulda ise bambaşka bir hava içindeydiler. Bu benim çok kişide gözlemlediğim birşeydir. Okulda gerilim içinde olan insanlar derneğe gittikleri anda rahatlıyorlardı. Oysa aynı rahatlığın birimlerde, mücadele alanlarında duyulması gerekirdi. Bence bunun en önemli nedenlerinden biri, gençliğin potansiyeline Türkiye koşullarında yanıt veremeyen dernekçi çalışmaydı.

Söylemek istediğim bir başka şey, İGD Merkezi'nin örgütü sıkı bir denetim altında tutmasına rağmen tabandan gelen baskılara pek fazla dayanamamasıydı. Aslında kendilerinin istediği, İlerici Yurtsever Gençlik'in ilk sayılarında da belirtildiği gibi, sosyalistlerin (yani TİP ve TSİP'lilerin), sosyal demokratların ve "gerçek" Atatürkçülerin oluşturduğu bir gençlik örgütlenmesiydi. Daha sonra örneğin "gerçek Atatürkçüler" denmez oldu. Bunun yerini yalnızca "ilerici-yurtsever" kavramı aldı. İlerici-yurtsever kavramının kapsamı da şubeler arasında değişik değişik yorumlanabiliyordu. Merkez bu konuda bir sınırlama getirmiyordu. Getirdiği sınırlama yalnızca Troçkist ve Maocu sınırlamasıydı. Bunlar bile muğlak kalıyordu. Örneğin Türkiye'de tam Troçkist diyebileceğimiz bir hareket pek yoktu. İGD'lilerin Troçkist derken neyi kastettikleri duruma göre değişiyordu.

Tabandan gelen baskılar karşısında geri adım atmalarına bir örnek de Ankara'daki örgütlenme sırasında görüldü. Birimlerde ayrı dernekler kuruldu. Tabii bu başka akımların da ayrı dernek kurmasını getirdi. Her birimde tek derneğin olması İstanbul'da gerçekleşmedi. Ankara'da da yalnızca faşist işgalin bulunduğu okullarda gerçekleşti. Çünkü orada diğer öğrenciler birlikte hareket etmek zorundaydılar.

İGD'nin işçi sınıfıyla bağlanma konusunda yaptıklarına baktığımızda, sendikacılarla iyi ilişkiler temelinde İGD birçok genç işçiyi derneğe üye yapabildi. Ama açıkçası, bu üyelerin İGD çalışmalarına aktif katılımı sınırlı oldu.

İGD 1. Kongre Rapor'nda, İGD'de işçi üyelerin yüzde 40.7, öğrencilerin ise 47.3 oranında olduğu belirtiliyor. Bu sayının biraz abartmalı olduğunu söyleyeceğim. Öğrenci olup da okumak için belli bir yerde çalışan insanlar -ki o zaman Türkiye'de bu yaygındı- işçi olarak gösteriliyor.

Aslında işçi ve öğrenci gençliği kaynaştırma fikri doğrudur. İGD böyle bir doğrudan yola çıktı. Ama bunun nasıl, hangi yöntemlerle sağlanacağı konusunda kafa yorulmadı. Doğru bir fikirden yola çıkıldı ama bu fikir yaşama geçirilemedi. İGD'nin en az çalışan büroları ne yazık ki Köylü Gençlik Bürosu'yla İşçi Gençlik bürosu olmuştur.

İGD bu çalışmaya Emekçi Gençlik Bürosu'nu kurarak başlamıştı. Ancak bu büro hiçbir şey yapamadan dağıldı. Daha sonra 1977 yılında İşçi Gençlik Bürosu kuruldu. Bu büronun yaptığı eylemlere bakacak olursak şubelere gönderdiği bir bildiri ve yaptığı iki toplantıyı sayabiliriz. Bu toplantılardan birincisi 7 Kasım 1977'de İstanbul'da, ikincisi de 25-26 Şubat 1978'de Ankara'da yapıldı.

Sonuç olarak bakarsak, İstanbul'da İGD'nin işçi gençlik çalışması sendikalar aracılığıyla gelen işçi üyeler dışına çıkamadı. Çok geniş bir çırak kesimi, büyük bir çoğunluğuyla genç olan giyim işçilerinin çoğunluğuna rağmen sonuç bu oldu.

İstanbul'da bir Gib-Der çalışması oldu. İGD'nin orayay yeterince eğilmemesi nedeniyle sonuçsuz kaldı.

Ankara'da büyük maddi sorunlara, her türlü olanaksızlığa rağmen Çırak-Der öyle bir örgüttü ki çırak deyince Çırak-Der akla geliyordu. Çırak-Der deyince de hangi yoldaşların akla ageleceği oradaki çıraklar arasında çok iyi biliniyordu. İstanbul'da böyle bir gelenek yaratılamadı.

Köylü gençlikle ilgili olarak Köylü Gençlik Bürosu ise hiçbir şey yapamadı. Benim ilk çalıştığım yer köylü gençlik alanıydı. Askere gidiş törenlerinin devrimci eyleme dönüştürülmesi, bu törenlerde emperyalizme karşı belgilerin atılması, vb. hep şubelerin kendilerinin el yordamıyla arayıp bulduğu şeyler oldu.

Bir alanın örgütlenebilmesi için belli asgari kurallara uyabilmek gerekir. Türkiye'de bunların en önemlilerinden biri savaşkanlıktır. İGD'de bu yön ne yazık ki sürekli eksik kaldı. Bunun nedeni, o zamanki TKP yönetiminin güttüğü partinin adına layık olmayan oportünist siyasetin İGD'ye yansımasıydı.

Bu konuda bir-iki örnek vermek istiyorum. Bunlardan biri şöyle. TKP bir zamanlar can güvenliğini sağlama komitelerinin kurulması çağrısı yapmıştı. Aradan zaman geçiyor, Ahmet Muhtar Sökücü İGD'nin 2. kuruluş yıldönümü toplantısında şöyle bir saptama yapıyor: "Bugün ülkemizde yeni bir durum var. (Yeni bir durum var demesi CHP ağırlıklı hükümetin iktidara gelmesi- H.D.) İşçi sınıfımızın ve halkımızın, tüm ilerici demokratik güçlerin gittikçe artan tepkileri sonucunda MC yıkıldı. Şimdi CHP'nin ağırlıkta olduğu yeni bir hükümet işbaşında. Özellikle can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanacağını söylüyorlar. Bizim hepimizin istediği budur."

İkinci vereceğim örnek İlerici Yurtsever Gençlik'in 50. sayısında başyazıdan alınmıştır: "İşçi sınıfımız, emekçi halkımız, ilerici demokratik kuruluşlar yeni hükümetin (CHP hükümetinin- H.D.) faşist yuvaları dağıtma doğrultusunda atacağı ileri adımları destekleyeceklerdir, buna inancımız tamdır."

Siyaseti böyle burjuva kuyrukçuluğuna batmış bir hareketin gençliğin devrimci mücadelesinin istemlerine tam yanıt verebilmesi düşünülemezdi.

Salih Bayram: İGD'yi biçimlendiren ana etmenin TKP yönetiminin CHP kuyrukçusu tutumu olduğu çok açıktır. Yoldaşların hepsi konuya değişik açılardan yaklaştılar. Ben bu burjuva kuyrukçusu, pasifist tutumun sınıf savaşımının gerçekleriyle burun buruna olan militanı ne durumlara soktuğuna ilişkin birkaç örnek vermek istiyorum.

Bu örnekler aynı zamanda devrimci durumun yükselmesiyle İGD'nin merkezi yapısını koruyamadığını ve korumadığını da gösteriyor. Hüseyin Demir yoldaşın da belirttiği gibi,

merkez birçok durumda nabza göre şerbet vermek zorunda kaldı, verdi. Aslında merkezi yapısını korumaması da koruyamaması da kendi oportünizminden kaynaklanıyordu.

Birinci örnek, ODTÜ'de, ünlü 9 aylık boykot döneminde ve sonrasında karşılaştığımız sorunlardır. 9 aylık boykotta kampusta faşistler vardı. ODTÜ'ye işçi olarak alınmışlardı v e okulda yalnızca yurtlarda kalan 200'e yakın öğrenci vardı. Biz de İGD'li gurup ve okuldaki siyasal akımlardan biri olarak bazı koruma görevlerini üstlenmiştik. Yemekhaneyi giriş çıkışlarda, okul içinde ve dışında otobüs iniş ve binişlerinde biz de nöbet tutuyorduk. Faşistlerin saldırma olasılığı her zaman vardı. Bu saldırılara silahlı bir şekilde karşı durmak gerekiyordu.

Biz İGD sorumlularına ve İGD Genel Yönetim Kurulu Üyesi olan Ankara sorumlusuna bu durumu defalarca anlattık. Silah taşımamız, İGD Genel Merkezi'nin Türkiye çapında gençlerin silah kullanmaması yolunda kararı vardır diye reddedildi. Ve bütün o dönem boyunca biz yaz sıcağında ceket, palto giyerek ve sanki üzerimizde birşey varmış gibi rül yaparak görevlerimizi yerine getirdik.

Sonra okul açıldı. Bu kez Ankara içinde bir durağın güvenliğini üstlendik. Ve saldırı ihtimalinin kuvvetli olduğu bir noktaydı. Bu durağı da çok uzun bir süre bu şekilde korumak zorunda kaldık.

Ama devrimci durumun iyice yükselmesi ve olayların bastırmasıyla İGD bu kararını değiştirmek zorunda kaldı.

İkinci örnek işçi gençlik çalışmasında karşılaştığım birşey. İşçi gençlik çalışması Ankara'da önce İGD'nin bir bürosu biçiminde, İGD çalışmasının altında örgütlenmek istendi. Bu durumda pek birşey yapabildiğimizi söyleyemem. Yoldaşların söylediği gibi, sendikalardan gelen birkaç genç işçi bize üyeydi, hepsi bu kadar.

Daha sonra işçi gençliği örgütleme çalışmalarına ağırlık verdik. O zaman gördük ki, biz artık İGD'nin dışında bir örgütlenme yapıyoruz. İGD binasına bile gidemiyoruz. Kahvelerde filan toplanıyoruz. Bu çalışma Çırak-Der örgütlenmesine dönüştü. Bu örgütlenme, İGD'nin İşçi Gençlik Bürosu'nu ayakta tutma kararı olmasına rağmen kabul edildi.

Daha sonra 1978'de bir toplantı yapıldı. Çırak-Der'in Genel Merkezi'nden biri ve Ankara Çırak-Der çalışmasını yürütenler toplantıya katıldı. Bu toplantıda bize söylenen şu oldu: "Siz çok fazla eylem yapıyorsunuz." Ki yaptığımız eylemler afiş asma, birkaç legal bildiri dağıtmaydı. Bu tür çalışmaları daha az yapmamız, bunların yerine kamuoyuna şirin gözükmek için, özellikle Çalışma Bakanlığı gibi resmi kurumlarla, diğer derneklerle ilişki kurmayı arttırmamız gerektiği söylendi. Biz, bu tür yöntemlerin doğru olmayacağını söyledik. Ve Ankara'da kavga oraya vardı ki biz söyleneni yapmadık.

Bir de Ankara'da endüstri meslek liseleri sorunu vardı. Önce buralardaki öğrenciler liseli gençlik içinde örgütlenmeye çalışıldı. Bu doğru değildi. Çünkü bu öğrencilerin önemli bölümü zaten sanayilerde, fabrikalarda part-time olarak çalışıyordu. Biz bunları, pratikte işçi gençlik içinde örgütlemeye başladık. Ve kimse de birşey demedi.

Bu tutumlar, ilk bakışta disiplinsizlik gibi gelebilir. Ama değildi. Çünkü İGD merkezinin tutumu hayata tersti.

Buna bir örnek de liselerde yaşandı. Ali yoldaşın anlattığı şeyleri biz de Ankara'da yoğun olarak yaşadık. Birçok lisede yönetimde Birlik-Dayanışmacı öğretmenlerin bulunduğu, bizim ve hocaların başının belaya girmemesi için pasif kalmamız istendi. Ama bu "direktiflere"uymak mümkün değildi. Yapılamadı. Çünkü bunlar o günkü sınıf savaşımının gereklerine taban tabana ters düşüyordu. Bu yüzden de İGD Genel Merkezi bizi goşist, anarşist eğilimli insanların yuvası olarak nitelerdi. Böyle eleştirirlerdi. Biz goşist falan değildik ama onlarda oportünizm, pasifizm vardı.

Hatice Duman: İGD'yle ilgili olarak benim söyleyeceğim şey, bunca sekterliğe rağmen İGD içinde farklı farklı görüşlerin cirit attığıdır. Örneğin bizim Ankara'daki forumlarda vb. yaptığımız konuşmalarda savunduklarımızla Atılım'da ya da İlerici Yurtsever Gençlik'te yazılanlar arasında bir birlik yoktu. Zaten bu yayınlarda da birçok çelişik görüş birlikte yer alıyordu. Bu farklılıklar yöneticilerimizi ayrışma dönemine kadar fazla rahatsız etmedi. Ankara'nın adı solcuya çıktı o kadar.

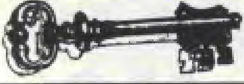
Ankara'nın daha militan bir yapısı vardı diyoruz ama bu militanlığın altı pek dolu değildi. Örneğin 1977 1 Mayıs saldırısına karşı Ankara'da hiçbir şey yapılmadı. Bu gibi örnekler daha çok vardır. Yerel konularda insiyatif kullanıp militan eylem koyabilen Ankara İGD- örneğin Etlik'te faşist işgalin kırılması- ülke bütününü ilgilendiren genel siyasal konularda İGD merkezinin siyasetine uygun davranıyordu. Nitekim İGD Genel Merkezi 1 Mayıs 1977 konusunda geri çekilme, saldırıyı bir anlamda içine sindirme kararı almıştı. Bu İGD'nin devrimci durumun gereklerine ayak uyduramadığını çok açık gösteriyor. Bu durum, Ankara'da çevremizde duran militanlarda içten içe bir çürüme yarattı, zararlı sonuçlar doğurdu.

Ben öğrenci gençlik alanında çalışıyordum ve işçi gençlikle ilgili olarak yaptığım tek şey birkaç kez grev yerine gidip folklor oynamak oldu. Bunun dışında birşey yaptığımızı hatırlamıyorum.

Feride yoldaşın afişleme konusunda söylediklerine bir örnek de ben vermek istiyorum. Nazım Hikmet afişleri hazırlanmıştı, afişleme yapılacaktı. Yaptığımız ön toplantıda bize, "Nazım afişinin şehrin sokaklarını güzelleştireceği", bu nedenle polis gelirse kaçılmayacağı, bu "gerçeğin" polislere anlatılacağı söylendi. Bu da hoş bir örnektir.

Zarar fazladır ama birçok başarımız da oldu. Örneğin "yolumuz işçi sınıfının yoludur" dendi. İçi boş bir şekilde de olsa "şaşasın proletarya enternasyonalizmi" dedik ve sonunda biz ODTÜ'de Enternasyonal'i söyleyerek bunun içini de doldurduk.

(Devamı gelecek sayıda yayınlanacak)

ANAHTAR

"Tüm Halkın D vl ti" (!)

Proletarya diktatörlüğü kavramı burjuvazinin ideolojik saldırının en yoğun olduğu yerdir. Tam da bu nedenle oportünist çözülmelerin başlangıç noktalarından biridir. Yürükoğlu yoldaş, SBKP 26. Kongre Raporu'nu eleştiren *Yaşayan Sosyalizm* kitabında "Tüm halkın devleti" revizyonizmini deşifre etmiş ve bu çözülmenin ideolojik kaynağını net olarak göstermişti. 1982'de yayınlanan bu kitaptan konuya ilişkin kısa bir bölüm sunuyoruz:

Önce Lenin'in proletarya diktatörlüğünün ortadan kalkışına ilişkin görüşlerini iki kısa alıntıyla gördükten sonra, "tüm halkın devleti" anlayışının nereden kaynaklandığına bakalım.

Birinci alıntı *Büyük Başlangıç* adlı makaleden:

"Latince bilimsel-tarihsel-felsefi bir terim olan 'proletarya diktatörlüğü'nü daha basit bir dile çevirirsek, aynen şu anlama gelir:

"Sermayenin boyunduruğunu kırıp atma savaşımında, bunu fiilen gerçekleştirmede, utkuyu koruma ve güçlendirme savaşımında, yeni sosyalist toplum sistemini yaratma çalışmasında ve *sınıfların tümden kaldırılması için yürütülen* bütün savaşımda, yalnız belli bir sınıf, yani kent işçileri ve genel olarak fabrika, endüstri işçileri, tüm emekçi ve sömürülen halk yığınına öncülük etme yeteneğine sahiptir.

(...)

"...*Proletarya diktatörlüğü de sınıf savaşımının sürdüğü bir dönemdir. Sınıflar varolduğu sürece kaçınılmaz olan sınıf savaşımı bu dönemde biçim değiştirir* ve sermayenin yıkılmasından hemen sonraki dönemde özellikle keskindir ve özellikle özgüldür. Proletarya siyasal erki ele geçirdikten sonra sınıf savaşımını durdurmaz. Sınıflar kaldırılana dek sürdürür. Tabii değişik koşullar altında, değişik biçimde ve değişik araçlarla." (abç)

İkinci alıntı *Devlet ve Devrim*'den:

"Devlet varolduğu sürece, özgürlük yoktur. Özgürlük olduğu zaman devlet olmayacaktır.

"Devletin tamamen eriyip gitmesinin ekonomik temeli, komünizmin, kafa ile kol emeği arasındaki anti-tezin yok olduğu, dolayısıyla çağdaş *toplumsal* eşitsizliğin ana kaynaklarından birinin yok olduğu denli yüksek bir gelişme aşamasına ulaşmasıdır. Üstelik bu kaynak, hiçbir biçimde sırf üretim araçlarının kamu mülkiyetine dönüştürülmesiyle, sırf kapitalistlerin mülksüzleştirilmesiyle anında kaldırılabilecek bir kaynak değildir."

Lenin'in söylediklerinden çok iyi anlaşıldığı gibi, proletarya diktatörlüğü kapitalizmden komünizme geçiş döneminin *tümünü* kapsar. Bu dönemde, şimdiki anlayışın tersine, sınıf kavgası vardır ancak sınıfların *varoluş biçiminde* değişiklikler gelişmektedir. Lenin, çok yazısında bu değişmeye dikkat çekmiştir. Sovyetler Birliği'nde sınıf ve katmanların bugünkü ekonomik gelişme düzeyinde gösterdiği yeni varoluş biçimleri ve karşılıklı ilişkileri üzerinde yeterince durulmaması raslantı ya da unutkanlık sonucu değildir. Stalin'in "tüm halkın devleti" *anlayışını* ilk kez formüle ettiği 18. Kongre Raporu'ndaki çerçeveye bağlılığın sonucudur. Bu anlayışa göre, sömürücü sınıflar ortadan kalktığı için sınıf kavgası bitmiş, devletin ülke içinde baskı rolü yok olmuştur. İşte bu anlayış, "tüm halkın devleti" fikrinin kaynağıdır.

Stalin'in 18. Kongre konuşmasında şöyle demektedir:

"Lenin şu sözleri söylediğinde kesinlikle haklıydı:

'Burjuva devletlerinin biçimleri son derece çeşitlilik gösterir, ama özünde hepsi aynıdır: şu ya da bu biçimde ama son çözümlemede tüm bu devletler, kaçınılmaz olarak burjuva diktatörlüğüdürler. Kapitalizmden komünizme geçiş de mutlaka çok çeşitli ve zengin biçimler yaratacaktır. Ama bunların özü kaçınılmaz olarak aynı olacaktır: Proletarya diktatörlüğü!'

"Ekim devriminden bu yana, sosyalist devletimiz belli başlı iki gelişme aşamasından geçmiştir.

"Birinci aşama, Ekim devriminden sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasına kadarki dönemdir. Bu dönemde ana görev, alaşağı edilen sınıfların direnişini bastırmak, saldırganların saldırılarına karşı ülkenin savunmasını örgütlemek, endüstri ile tarımı yeniden canlandırmak ve kapitalist öğelerin ortadan kaldırılmasının koşullarını hazırlamaktı. Buna uygun olarak, devletimiz bu dönemde belli başlı iki işlev görüyordu. Birinci işlevi, ülke içinde alaşağı edilen sınıfları bastırmaktı. Bu yönüyle devletimiz, ondan önceki devletlerle yüzeysel bir benzerlik taşıyordu. Onların da işlevleri başkaldıranları bastırmaktı. Ancak ikisi arasında temel bir fark vardı. Bizim devletimiz emekçi çoğunluğun çıkarları doğrultusunda sömürücü azınlığı bastırırken, önceki devletler sömürücü azınlığın çıkarları doğrultusunda sömürülen çoğunluğu bastırıyorlardı. Devletimizin ikinci işlevi, ülkeyi yabancı saldırıya karşı savunmaktı. Bu yönüyle de devletimiz önceki devletlerle yüzeysel bir benzerlik taşıyordu. Onlar da ülkelerinin silahlı savunusunu üstlenmişlerdi. Ancak ikisi arasında temel bir fark vardı. Bizim devletimiz, emekçi çoğunluğun kazanımlarını yabancı saldırıya karşı korurken, önceki devletler bu gibi durumlarda sömürücü azınlığın zenginliğini ve ayrıcalıklarını koruyorlardı. Devletimizin bir de üçüncü bir işlevi vardı: O da devlet organlarımızın yeni sosyalist ekonomik sistemin yavru filizlerini geliştirmek ve halkı sosyalizm ruhunda yeniden eğitmek için yürüttükleri ekonomik örgütlenme ve kültürel eğitim çalışmasıydı. Ancak söz konusu dönemde bu yeni işlev sözü edilir bir gelişme gösteremedi.

"İkinci aşama, kentte ve kırda kapitalist öğelerin ortadan kaldırılmasından sosyalist ekonomik sistemin tam utkusuna ve yeni anayasanın kabulüne kadarki dönemdi. Bu dönemin başlıca görevi, sosyalist ekonomik sistemi ülke çapında yerleştirmek, kapitalist öğelerin son kalıntılarını ortadan kaldırmak, bir kültür devrimi gerçekleştirmek ve ülkenin savunması için baştan aşağı modern bir ordu oluşturmaktı. Sosyalist devletlerimizin işlevleri de buna uygun bir biçimde değişti. *Ülke içinde askersel baskı işlevi kalktı, öldü gitti. Çünkü sömere kaldırılmıştı, ortada sömürücüler kalmamıştı, böylece bastırılacak kimse de yoktu.* Bu baskı işlevinin yerini, sosyalist mülkiyeti, halkın mülkiyetini çalıp çırpanlara karşı koruma işlevi aldı. Ülkeyi yabancı saldırıya karşı savunma işlevi olduğu gibi kaldı. Dolayısıyla Kızıl Ordu ve Deniz Kuvvetleri, bunların yanısıra, yabancı casusluk servislerinin ülkemize gönderdiği casusları, suikastçıları ve bozguncuları ortaya çıkarıp cezalandırmada yeri doldurulamayacak bir görev gören ceza organları ve istihbarat servisi de olduğu gibi kaldı. Devlet organlarının yürüttükleri ekonomik örgütleme ve kültürel eğitim işlevi de kaldı ve sonuna dek geliştirildi. Şimdi de devletimizin ülke içindeki temel görevi, barışçı ekonomik örgütleme ve kültürel eğitim çalışmasıdır. Ordu, ceza organları ve istihbarat servisimize gelince, bunların sivri ucu artık ülke içine değil dışarıya, dış düşmanlara yönelmiştir.

"Gördüğünüz gibi, bugün tarihte örneği olmayan ve birinci aşamadaki sosyalist devletten biçim ve işlevleri yönünden oldukça farklı, yepyeni bir sosyalist devletimiz vardır." (abç)

Stalin'in, alıntının başında Lenin'den yaptığı aktarma bir an için şöyle düşündürüyor: Acaba Stalin, bu yeni devletin, proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olduğunu mu söylüyor? Ancak alıntı dikkatli okunduğunda bunun böyle olmadığı, Stalin'in yeni devleti Lenin gibi anlamadığı ve Lenin aktarmasını da yalnızca söylediğinden geri kaçabilmeye bir taktik köprü olarak kullandığı ortaya çıkıyor. Çünkü Stalin, ülke içinde bu devletin *baskı rolü bitmiş*, hırsızları-dolandırıcıları cezalandırma düzeyine düşmüştür demektedir. Devletin baskıcı rolünü *sınıfların varlığıyla* değil, kapitalist sınıfın varlığıyla bağlamaktadır.

Devletin, proletarya diktatörlüğünün ülke içindeki baskıcı rolünü burjuvazinin varlığıyla bağlayabilmek için ya bilinçli çarpıtma ya da Marksizmi hiç anlamamış olmak gerekir.

Bireyler arası ilişkilerin toplumsal işbölümü yoluyla maddeleşmiş ilişkiler durumunu alması ve bunların "düzenleme", baskı gerektirmesi hiçbir istekçi buluşla ortadan kaldırılamaz. Bunlar ancak bireylerin yeniden maddesel güçleri ve ilişkileri kendi egemenlikleri altına almaları ve *işbölümünü ortadan kaldırmalarıyla* gerçekleşecektir.

(...)

Sonra, devleti yalnızca karşı sınıflara karşı baskı olarak ele almak da ilkel bir anlayıştır. Bu, özünde ve son çözümlemede böyledir. Öte yandan devlet, tüm topluma, toplumun bireylerine karşı bir soyutlamadır. Tüm bireylerin ve sınıfların üzerinde duran, hayali bir "ortak rıza"dır. Dolayısıyla, devlet kendine egemen olan sınıfın bireylerine karşı da zorlamayı temsil eder.

Burada biraz duralım ve belki devleti ele aldığımız alt başlık altında değinmemiz gereken bir noktaya değinelim. Üretim güçlerini gelişmesi, emek üretkenliğinin artmasıyla beliren toplumsal işbölümü beraberinde nasıl çelişkiler getirmiştir? Hiç açıklamaya girmeden sınıflamaya çalışalım: toplum ile sınıf, toplum ile aile, toplum ile birey çelişkileri. Sonra, sınıf ile sınıf, sınıf ile aile, sınıf ile birey çelişkileri. Sonra aile ile aile, aile ile birey, birey ile birey çelişkileri. Her bir çelişkinin ekonomi-toplum-siyaset düzeylerinde, hem de birden fazla yansımaları vardır. Devlet, en başta sınıfsal çelişkiler olmak üzeri tüm bu çelişkileri "düzenlemek", baskı altında tutmak için vardır.

Sonuç olarak, proletarya diktatörlüğü kalktı, "tüm halkın devleti" geldi görüşü, Marksizmin devlet teorisini çarpıtmaktadır. Sosyalizmin *gerçek* sorunlarını kağıt üzerinde kaldırarak yaşamda "ilerleme" sağlamak olabilseydi, bu belki bir işe yarayabilirdi. Oysa diktatörlüğün "kalktığı" üzerine binlerce kongre kararı alınsın, birşey değişmeyecektir. Marks'ın ünlü cümlelerini anımsayalım:

"O zaman şu soru çıkar: Devlet komünist toplumda ne gibi bir dönüşüm gerçirecektir? Bir başka deyişle, orada devletin bugünkü işlevlerini benzeri olan ne gibi toplumsal işlevler varlıklarını sürdüreceklerdir? Bu soruya ancak bilimsel bir yanıt verilebilir. Halk sözcüğü ile devlet sözcüğünü bin türlü birleştirerek soruna bir pire zıplaması kadar yaklaşılamaz.

"Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinin diğerine devrimci dönüşümü dönemi yatar. Ayrıca bunun karşılığı olan bir siyasal geçiş dönemi de vardır ki, bunda devlet, *proletaryanın devrimci diktatörlüğünden* başka hiçbir şey olamaz." (*Gotha Programı*)

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizmin yenilgileri üzerine gözlemler

Bu yazı Kanada Komünist Partisi Merkez Komite üyesi, *Darrell Rankin* yoldaşın, Yunanistan Komünist Partisi'nin örgütlediği, sosyalizmin yenilgisi altında yatan nedenler başlıklı Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'na sunduğu rapordan alınmıştır.

Atina 17-18 Haziran 1995

1917 Ekim Devrimi işçi sınıfının önüne sosyalizmin somut olarak kurulma görevini koydu. Yaklaşık 75 sene boyunca Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizm, teorinin ötesinde bir olgu haline geldi. Sosyalist toplumların somut varlığı ışçi ve kapitalist sınıflar, 20.yüzyıl tarihinin çoğunu belirleyen görevler, gerçekler ve sorularla karşı karşıya bıraktı.

Şimdi, sosyalizmin son gerilemesiyle birlikte, bu yüzyıl içinde ortaya çıkan zengin derslerin özümsenmesi canalıcı önem taşıyor. Tüm uluslar ve dünya işçi sınıfı açısından bunun önemli pratik sonuçları olacaktır. Emperyalizm, herşeye rağmen büyük çelişkilerini çözme yetisine sahip değildir.

Emperyalizm savaşsız ve sömürüsüz bir dünyanın kuruluşu önünde engel teşkil ediyor. Bu, Marksist-Leninist güçlerin önüne şu kaçınılmaz görevi koyuyor: Sosyalizmin başarılarını ve yenilgilerini doğru tahlil etmek ve giderek daha zorunlu bir hale gelen, dünyayı emperyalizmden temizleme görevini yerine getirmek.

Bu yüzyılda Marksizm ve sosyalizmin sorunları ve özellikleri

Ekim Devrimi yaklaşık yüzyıl boyunca dünyayı sarstı. Tarihte ilk defa işçi sınıfı, köylülükle bağlaşıklık içinde, tek ülkede sosyalizmi inşa edebilecek kadar uzun bir süre iktidarı elinde tuttu. Sosyalizmi bu yüzyılda tahlil edebilmek için önce Ekim Devrimi öncesi geliştirilen temel teorileri hatırlayalım.

Marks'ın 1871 Paris Komünü ile ilgili görüşlerini Lenin, 1905'de şöyle anımsıyordu.

"Komün'ün işlevi, sınıfların ve bu yüzden de sınıf egemenliğinin varlığının tabanını teşkil eden ekonomik temellerin sökülmesinde bir kaldıraç olmaktı. İşçi sınıfı komüne mucizeler yüklemedi.

....

İşçi sınıfı, kendi kurtuluşunu sağlamak ve bununla birlikte şimdiki toplumda ekonomik oluşumların zorlamasıyla, kaçınılmaz bir eğilim olarak ilerlediği, daha ileri düzeydeki bir toplum biçimini kurmak için uzun bir mücadele yolundan, bir dizi tarihsel süreçlerden geçerek, koşulları ve insanı değiştirmek zorunda olduğunun bilincindeydi. Onların, yıkılmakta olan burjuva toplumun karnında taşıdığı yeni toplumun nüvelerinin önünü açmaktan başkaca bir idealleri yoktur."

Marks ve Engels, Komünist Manifesto'ya son yazdıkları önsözde bazı detayların artık eskidiğini belirttiler ve şöyle dediler.

"Komün özellikle bir şeyi kanıtladı: İşçi sınıfı hazır devlet mekanizmasını eline geçirip kendi amaçları için şekillendiremez."

Lenin, Devlet ve Devrim'de, komünün devletle ilgili attığı adımlar konusunda hemfikir değildi. İşçilerin iktidarı ele geçirdikten sonra eski bürokratik aygıtı parçalamaları ve Marks ve Engels'in komünden çıkan dersler doğrultusunda öne sürdükleri, işçilerin kendilerinin bürokratlaşmasına karşı önlemleri dile getirdi.

"(1) Yalnız seçimle iş başına gelmek değil, aynı zamanda geri çağrılma hakkı; (2) Ücretlerinin bir işçi ücretini aşmaması; (3) Herkes tarafından kontrol ve denetleme hakkının hemen yürürlüğe girmesi, böylece bir süre herkes 'bürokrat' olacak ki hiç kimse 'bürokrat' olma olanağını elde edemesin."

İşçi sınıfının iktidar olabilmesi için, "bürokrasi"nin tüm işçilerden oluşması, eski bürokrasinin yerini alması ve böyle demokratik bir "bürokrasi"nin işçi sınıfının kendi kurtuluşunu kazanması ve daha yüksek toplum biçiminin yaratmasının koşulu olduğu, Ekim Devrimi'nden önce Marksistler açısından aşikardı.

Bu yüzyılın tarihi, Ekim Devrimi'ni takip eden demokratik ve sosyalist ilerlemeler ve son yenilgi ile şekillenmiştir.

Kapitalizm ve sosyalizm, devrimci işçi sınıfı ve emperyalizm arasındaki askersel, ekonomik ve ideolojik mücadele bazen sert ve acımasızdı ve bazen de sosyalizm ve emperyalizmin bazı bölümlerinin işbirliğini -II.Dünya Savaşı'ndaki anti-faşist birlikte olduğu gibi- içeriyordu.

20.yüzyılda işçi sınıfının iktidarının zenginliği teorinin, taktiklerin ve stratejinin tüm alanlarını içeriyordu. Fakat, Sovyetler Birliği'ndeki ve diğer Doğu Avrupa ülkelerindeki sosyalizm, daima işçi-köylü bağlaşıklığına ve bu sınıfların devrimci demokratik iktidarı için, komünist parti liderliklerine dayanıyordu.

Bu yüzden, bu koşuldan uzaklaşmanın ne ölçüde yenilgilere yol açtığını incelemek zorundayız. Örneğin, SBKP'nin 1961 programı, işçi sınıfı iktidarı anlayışının bilinç bulandırıcı bir hal almasına yol açtı.

Program şöyle diyordu:

"Sosyalist kuruculuk döneminde halkın yeni devlet iktidarı, hangi çeşitli biçimler alırsa alsın, özünde proletarya diktatörlüğüdür ki bu gerçek demokrasiyi, çalışan insanlar için demokrasiyi anlatır."

Biraz abartılmış tanımlamayla birlikte, bu Marksist bir anlayıştır. Fakat başka bir yerde program şöyle devam ediyor.

"Proletarya diktatörlüğü olarak ortaya çıkan devlet, yeni modern aşamada bütün halkın devleti, tüm halkın çıkarlarını ve iradesini yansıtan bir organ haline geldi."

Burada, programda bir çelişki ortaya çıkıyor. Proletarya tüm halk haline gelmiş. Yani sınıfsız toplum ve bütünsel bir devlet. Şimdi, bir Sovyet yazarın F.Burtatsky bu kargaşayı 1961 Kongresi'nden sonra nasıl açıkladığına bakalım.

"Marksist-Leninistlerin geçmişte yaptıkları devlet tanımlaması tüm halkın devletini açıklamada yetersiz kalmaktadır. Tüm halkın devleti bir sınıfın aracı değildir. Toplumdaki tüm sınıfların ve katmanların çıkarlarını ve iradesini temsil eder. Bir sınıfın diğerini baskı altında tutmanın aracı değildir, çünkü Sovyetler toplumunda baskı altında tutulacak bir katman-sınıf yoktur."

Burada Burtatsky, temel tanımlaması sınıf iktidarının aracı olan devlet kavramından uzaklaşıyor ve hangi sınıfın iktidarda olduğuna yanıt getirmiyor. Başka bir yerde devletin bu yeni aşamasının özelliklerini listleliyor.

"Ülkenin üretken güçlerinin ve diğer kaynaklarının gözleri kamaştıracak düzeyde gelişmesi; giderek çeşitli sınıflar arasındaki farkların ortadan kaldırılması ve homojen bir çalışan insanlar toplumunun oluşması; ulusların birbirine daha da yakınlaşması ve toplumun sosyopolitik ve ideolojik birliğinin konsolide edilmesi; dünya sosyalist sisteminin etkileri ve sosyalizm ve barış ile emperyalizm ve savaş güçleri arasındaki güçler dengesinde önemli bir avantajın sağlanmış olması sayesinde, Sovyetler Birliği'nin uluslararası konumunun çok daha elverişli bir hale gelmesi."

Bu, varolan durumun gerçekçi analizinden, özellikle güçler dengesinde olumsuz kayışlar olasılığı fikrinden oldukça aceleci bir kopuş.

Bu, krizlerin ne derecede son Sovyet hükümetleri zamanından daha öncelerden kaynaklandığına açıklık getiriyor. Krizlerin iç ve dış etkenleri arasındaki bağın derecesini de anlatıyor ki, mutlaka bağları var, çünkü Komünist Manifesto'da söylendiği gibi işçi sınıfı sadece biçimde ulusaldır.

Ve bu uluslarası bağlamda, devrimci ve reformist kanatların işçi sınıfı içinde yarattığı bölünmeyi hesaba katmıyor. Özellikle I.Dünya Savaşı'nda da görüldüğü gibi, emperyalist krizlerin nasıl işçi sınıfı içinde ciddi bölünmelere sebep olduğu ve derinleştirdiği gerçeğini bildiği halde.

Diğer bir takım sosyalizme yabancı gelişmeler eleştirilmiş ve durdurulmuştu. Örneğin, Stalin dönemindeki kişiyi putlaştırma ve yetkiyi kötüye kullanma. II.Dünya Savaşı'ndan sonra dünya komünist hareketi içinde somut ve ideolojik birliğini bozan başka farklılıklar ve krizler de çıktı.

Günümüzde sosyalist ve kapitalist bunalımlar

Bu birlik yoksulluğuna ve ideolojik farklılıklara çözüm getirecek en iyi faktörün, sosyalizmin sürekli başarıları olması gerekiyordu. Fakat aksine, giderek biriken ve krizle sonuçlanan sorunlar ortaya çıktı. Bu yılki 31.Kongresi'nde Kanada Komünist Partisi, sosyalizmin bunalımıyla ilgili bir takım ön saptamalar yaptı.

Aşağıda özetliyoruz:

"Bugün, bunalımın subjektif ve objektif nedenleriyle ilgili subjektif ve araştırmadan yoksun tepkiler, daha soğukkanlı ve bilimsel analizlerin önünde gidiyor. Sosyalizmin bunalımı, birbirine bağımlı bir dizi iç ve dış etmenler sonucu ortaya çıktı. Komünistler dış faktörlerin rolünü gözden kaçırmamalı ve küçümsememelidir. Kapitalizmin, sosyalist olan herşeye karşı sınıfsal kini 125 sene önceki Paris Komünü'nden geriye gitmektedir.

Bunalımın su götürmez iç nedenlerini anlamak için, çok daha yoğun araştırma gerekir. Bizce iç etmenler, sosyalizmin yapısal özelliklerinden değil, sosyalist teori ve pratikteki çarpıtmalar ve hatta kökten sapmalar sonucu ortaya çıktı. Araştırmanın üç ana nokta üzerinde yoğunlaştırılması gerektiğine inanıyoruz.

Birinci alan sosyalizmin ekonomik kuruculuğuyla ilgilidir. İlk başlardaki başarıya karşın, daha sonra, sosyalist ekonomi yönetiminde çelişkiler birikmeye başladı.

İkinci ana alan, öncü müfrezenin rolü, devlet yönetimiyle olan ilişkisi ve işçi sınıfıyla ve halkın geneliyle olan siyasal bağları konusudur. Bu alanda ciddi hatalar ve çarpıtmalar söz konusudur. Meselenin kökünde yatan, bu problemlerin sosyalizmin kuruculuğunda demokrasinin rolünün aşırı küçümsenmesi ve bunun sonucunda işçi sınıfının, yeni toplumu kurmada, gerçekleşmesi gereken dönüşümlerin başını çekmede oynayacağı siyasal rolün yadsınmasıdır.

Üçüncü ana alan, teorinin dışlanması ve donuklaşması, dogmatik ve hatalı uygulanmasıdır. Örneğin, ulusal soruna, çevre sorunlarına yaklaşımda hatalar ve duyarsızlıklarda olduğu kadar, dünyanın durumunu irdelemede, kapitalizmin dayanıklılığını küçümsemede, sosyalist kazanımların geriye döndürülemez olduğu iddiasında ve sosyalizm ile kapitalizm arasındaki güçler dengesinde askersel dengelere güvenmede olduğu gibi.

"Belki de, Marksist-Leninist teorinin fosilleştirilmesinin yarattığı en zararlı sonuç, partinin zayıflaması ve saflarındaki, oportünist, revizyonist ve hatta açık olarak karşı devrimci fikirleri zamanında görüp savaş açmak yeteneğini kaybetmiş olması idi."

Sosyalizmin bunalımı yeni gerçeklikler, problemler ve görevler yarattı. Fakat, rahatlatıcı olan şudur ki, sosyalizmin maddi ve teknolojik ön koşulları bugün her zamankinden daha sağlamdır.

Bugün, birçokları için daha açık olan, sosyalizm hakkında müthiş bir kafa karışıklığı yaratmasına rağmen, kapitalizmin ancak sınırlı bir zafer elde edebilmiş olmasıdır.

Kayışlar çok büyüktür ama sosyalizmin tüm kazanımları da yok olmuş değildir ve sosyalizm yanlısı güçler yol katetmeye başlamıştır. 1992'deki 30.Kongre'mizin söylediği gibi, hükümetleri ve ideolojileri değiştirmek koca bir sosyo-ekonomik sistemi değiştirmekten daha kolaydır. Fakat, geçerli bir teori üzerine oturmayan ideolojik ve siyasal mücadeleler yeni yenilgilere gebedir.

II.Dünya Savaşı'ndan sonraki 50 yıl içinde, emperyalizmin gelişmesi göreceli olarak barışcıl ve 1970'lere kadar da oldukça dengeli idi. Emperyalizm, israflı bir şekilde ve emekçileri daha da yoksullaştırarak da olsa, üretken güçlerini geliştirmeyi başardı. Özellikle son 20 yılda emekçiler giderek daha zor şartlarda yaşamak durumunda kaldılar. Emperyalizm giderek çok daha az insana gelecek güvencesi veriyor.

Sonuç

Kanada Komünist Partisi, sosyalizm, işçi sınıfı ve dünya barışında daha fazla gerilemeleri önlemek için çalışıyor. Ulusal düzeydeki acil mücadelelerin komünistlerin, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının uluslarası koordinasyonuyla birleştirilmesi gerektiğinin bilincindeyiz. Emperyalizmin durdurulması gereği tüm ilerici akımları toparlayabilen geniş bir anti-emperyalist cepheyi zorunlu kılıyor.

Öte yandan, sosyalizmin ilerlemeleri ve gerilemeleri süreçlerinde ortaya çıkan teorik sorunların sürekli olarak irdelenmesi gerektiğini de görüyoruz. Çıkan önemli bir ders şudur, Marksizm- Leninizm'in teorik çarpıtmaları, uluslararası komünist hareketin bazı bölümlerinde, Kanada da dahil olmak üzere, yaşayan sosyalizme ileriye yürümede ve emperyalizmin önünü kesmede çok bağımlı kalma sonucunu doğurdu.

Bu, bugün her zamankinden daha çok emperyalizmin ana çelişkilerinden öğrenme ve kendi çıkarımıza kullanmanın önemini gösteriyor. Tarih bitmedi ve modern sosyalizmin kaynakları -ki bunlar, Engels'e göre, sınıf savaşımı ve üretimdeki anarşi idi- kapitalizmin olguları olmaya devam ediyor.

Kanada Komünist Partisi sosyalizmin sonunda kazanacağına inanıyor.

Britanya Komünist Partisi'nin 43.Kongresi toplandı

Britanya Komünist Partisi (BKP) 43. Kongresi'ni 25-26 Kasım 1995 tarihleri arasında topladı. Kongre, İngiltere'de, işçi sınıfının yıllar önce dişiyle-tırnağıyla savaşarak, söke söke aldığı sosyal hakların, giderek erimeye başladığı ve işçi sınıfının yaşam koşullarının göreceli olarak kötüleştiği bir ortamda yapıldı.

Kongre'nin ilk gününde *Morning Star*'ın karşılaştığı zorluklara değinildi. Bizim de geçen sayı *İşçinin Sesi*'nde yazdığımız gibi, yayın dağıtımındaki tekelci kontrolden dolayı özellikle küçük trajlı sol yayınların dağıtımının büyük ölçüde zorluklarla karşılaştığı vurgulandı ve Kongre'nin desteği istendi.

Morning Star'ın "yaşamını sürdürme savaşımı verdiği" vurgulanan Kongre'de, gazete için bağış toplandı. BKP, bu doğrultuda, "*Morning Star* Kampanyası Komiteleri" kurma kararı aldı.

Kongre'de tartışılan ana karar tasarısı iktidardaki muhafazakâr hükümetin devrilmesi üzerineydi. Yerine seçilecek olan partinin, İşçi Partisi'nin, artık eski geleneksel, sendikalarla bütünleşmiş işçi partisi olmadığı vurgulandı. Ancak buna alternatif yeni Sosyalist İşçi Partisi kurma girişimlerinin desteklenmediği kongrede, varolan İşçi Partisi içinde, sendikaların gücünü arttırarak çalışmak gerektiği söylendi.

Kongre'de, Britanya Komünist Partisi'nin kuruluşunun 75.yılının kutlandığı ve 75 yıldır süren uluslararası dayanışma ve savaşımın üstüne oturan partinin, ayakları üstüne kalkması gerektiği vurgulandı.

Partinin, kapitalizmin ördüğü duvarları yıkması gerektiği ve Britanya'da komünizmin öldüğünü söyleyen medyaya karşı savaş açılması gerektiği söylendi. Partinin yeni yayınlarla, bildirilerle, tüm diğer yolları kullanarak sesini halka duyurmasının zorunluluğu vurgulandı. Parti içi eğitimin, üyelere partide daha derinlik kazanmalarını sağladığı ve sosyalizm mücadelesinde gerekli silahlarla donattığına değinildi. Genç Komünist Ligası'nın (Young Communist League) yürüttüğü çalışmaların da önemine değinildi ve partiyle gençlik örgütünün bağlarının kuvvetlendirilmesi gereği vurgulandı.

Emeklilerin yaşam koşulları ve düşük maaşlarına değinen kongre delegeleri, özellikle kadın ve erkek emekli maaşları arasındaki farkın kaldırılması gerektiği belirttiler. Eğer emekli maaşları ve bugün verilen ücretler arasındaki bağ kurulmazsa, özellikle 2040 yılında, yeni kuşağın emekliliğiyle birlikte, devletin verdiği emekli maaşlarının hiçbir değeri kalmayacağını vurguladılar.

Komünist Partisi'nin solda birliği sağlamada çok önemli bir rolü olduğu belirtilen kongrede, "işçi sınıfına yöneltilen saldırının boyutları karşısında komünistlerin birliği ve solda birlik çok daha aciliyet kazanmıştır" denildi.

İngiltere'de yaşayan Türkiyeli komünistlerin son dönemde partiye üye olmalarının, çalışmalara el vermelerinin ve kongreye delege olarak katılmalarının çok memnuniyet verici olduğu vurgulanan kongrede, diğer azınlıkların da yerel parti olan BKP'ye katılmaları teşvik edilmelidir denildi.

İrlanda

Kongre, daha önce de onayladığı gibi yine, Britanya'nın İrlanda üzerindeki tüm haklarından çekilmesi ve bu en eski kolonisiyle ilgili olan 1920 Hükümeti İrlanda Kanunu'nun iptal edilmesi talebinde bulundu. İrlanda'da sağlanan ateşkesin ümit verici olduğuna değinildi. Ancak, İrlanda halkını silahsızlandırma önkoşulu eleştirildi.

İrlanda Komünist Partisi Genel Sekreteri Jimmy Stewart, Kongre'de yaptığı konuşmada Britanya hükümetini eleştirdikten sonra, "ABD emperyalizmi İrlanda'da barışı sağlamak için arabuluculuk yapıyor, peki Küba'daki ambargo için ne yapıyor" diye sordu.

Daha sonra tüm delegelerin katılımıyla ABD'nin Küba'ya uyguladığı ambargo lanetlendi. Birleşmiş Milletler'in ambargoya karşı aldığı çoğunluk kararı hatırlatıldı ve Küba'yla dayanışmayı yükseltme kararı alındı.

İrlanda, Küba, Vietnam, Kore, Türkiye ve Kanada'dan komünist partilerinin temsil edildiği kongrede, eski genel sekreter Mike Hicks, emperyalistleri birbirine yapıştıran anti-Sovyet tutkalın ortadan kalmasıyla birlikte emperyalistler arası bölünmelerin ve çelişkilerin açıkça ortaya çıktığı bir dönemde yaşadığımızı belirtti. Ve BKP'nin uluslararası komünist harekete yapabileceği en büyük katkının Britanya'da komünist partisini güçlendirmekten geçtiğini söyledi.

Hepbirlikte, ayakta ve yumruklar havada coşkulu bir biçimde söylenen *Enternasyonal* marşıyla kongre sona erdi.